

Izdaja upravni odbor
Železarne Ravne

Ureja uredniški odbor

Alojz Breznikar, Jože Dela-
lut, Ivo Kohlenbrand, Mar-
jan Kolar, inž. Stane Le-
nasi, inž. Vlado Rac, Jože
Sater, Tone Vehovar, inž.
Jože Zunec

Odgovorni urednik:

Marjan Kolar
Tel. int. 304Tisk: CP Mariborski tisk
Maribor

Direktor Gregor Klančnik

NAŠE OPOZORILO

Ob vstopu v 2. četrletje je naše tovarniško glasilo Informativni fužinar v svoji 6. številki pod naslovom »Po prvem četrletju« objavilo prvo oceno poslovanja v letošnjem letu. V njem je bilo opisano stanje, ki je nastopilo potem, ko smo prišli pod vpliv vseh dejavnikov gospodarske reforme. Kljub kritičnemu prikazu pa smo pri tem bili še vedno preveliki optimisti. Na podlagi dinamike doseženih mesečnih realizacij od januarja do aprila smo skleпали, da je delovna skupnost že premagala najtežje obdobje in da je na novi, kvalitetnejši ravni svoje proizvodnje že našla samo sebe in svoj položaj v gospodarski reformi. Zaključek 2. četrletja in s tem prve polovice letošnjega leta pa nam teh upov ni uresničil.

Železarna je v šestih mesecih letošnjega leta od januarja do junija dosegla 111.453 t skupne proizvodnje. Proti istemu obdobju lanskega leta, ko je proizvodnja znašala 115.232 t, smo dosegli le 96,7 %. Interesantno je pri tem, da smo tudi proti planu, ki je predvideval 115.500 t skupne proizvodnje, dosegli skoraj isto kot v primerjavi z lanskim prvim polletjem, in sicer 96,5 %. Medtem ko so na področju skupne proizvodnje doseženi rezultati še relativno zadovoljivi, pa se poslabšujejo v blagovni proizvodnji, še bolj pa v doseženi realizaciji.

Blagovne proizvodnje smo letos v šestih mesecih dosegli 29.543 t, v istem obdobju lani pa 31.382 t ali 5,9 % več. Medtem ko je padec blagovne proizvodnje v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta skoraj enak od nazadovanja skupne proizvodnje, pa je primerjava proti planirani blagovni proizvodnji nazadovanja znatno večja. Dosegli smo je le 86,9 % plana, kar pomeni, da v gibanju zalog nedovršene proizvodnje nismo bili uspešni in da je

pri tem znatno odstopanje od usmerjevanja plana. Na področju realizacije pa smo tudi proti prvemu polletju lanskega leta v znatnem zaostanku. Realizacije smo letos dosegli 121.749.248 N din, kar je le

82,8 % realizacije 1. polletja lanskega leta. Tudi proti planirani realizaciji 150 milij. N din je rezultat podoben, in sicer 81,2 %.

Že na prvi pogled mora biti vsakomur jasno, da so na tako gibanje proizvodnje in doseženo realizacijo vplivali predvsem spremenjeni tržni pogoji. Boljše izkoriščanje v prejšnjih letih zbranih zalog, stag-

(Nadaljevanje na 3. strani)

IZ VSEBINE

Skrajševanje delovnega časa — Z zasedanja delavskega sveta — Gibanje izostankov zaradi bolezni — Sprejet je pravilnik o delitvi stanovanj — Sklepi upravnega odbora — Organizacijski brevir — Za varnost na cestah — Kulturna kronika — Na dopustu pri Čehih — Športne vesti

Analiza osebnih dohodkov za JULIJ 1967

Delovna enota	Izplačani OD	OD po enotah in ceniku del	Dodatek za stalnost	Ostalo	OD po uspehu DE	Povprečni OD	
						julij 1967	julij 1966
Topilnica	231.203,54	196.136,05	11.990,59	12.587,02	10.489,88	965,06	910,25
Livarna	345.664,38	291.118,97	21.233,72	17.910,86	15.400,83	897,10	768,14
Valjarna	244.845,05	206.499,36	13.118,24	9.532,39	15.695,06	847,12	818,88
Kovačnica	190.844,52	162.434,72	11.366,93	7.812,35	9.230,52	919,74	871,44
Termična obdelava	51.166,95	43.329,03	2.330,53	1.124,83	4.382,56	894,55	852,78
Mehanska obdelava	493.505,41	379.104,68	26.355,10	21.574,09	66.471,54	824,10	867,32
Vzmetarna	59.820,93	52.947,23	3.944,69	1.682,44	1.246,57	845,24	866,97
Jeklovlek	27.022,95	22.016,44	1.301,89	1.505,21	2.199,41	743,77	711,13
Energetski	87.059,41	73.468,89	4.024,13	4.229,30	5.337,09	866,97	798,71
Strojni remont	159.346,04	131.278,39	7.969,83	6.355,23	13.742,59	899,91	812,99
Elektro remont	91.115,36	76.703,05	4.408,34	5.831,54	4.172,43	895,16	813,53
Gradbeni remont	48.606,43	42.320,19	3.278,47	2.138,05	869,72	788,99	810,11
Promet	84.593,82	75.780,30	4.575,15	1.944,48	2.293,89	866,89	798,05
OTKR	167.251,96	137.336,63	9.503,73	11.434,30	8.977,30	861,12	800,25
Uprava	295.456,96	241.077,38	18.454,03	17.187,58	18.737,97	821,92	775,48
CELO PODJETJE	2.577.503,71	2.131.551,31	143.855,37	122.849,67	179.247,36	867,45	823,22
IVD skupina	25.819,03	—	—	—	48,31	—	615,62

Direktor Gregor Klančnik

Skrajševanje delovnega časa

Upravnemu odboru železarnice je bilo posredovano vprašanje, kaj je z nadaljevanjem skrajševanja delovnega časa v naši delovni organizaciji. Stremljenje po skrajšanju delovnega časa kot drugod stalno ostaja tudi pri nas. Potem ko je bilo objavljeno, da je sedaj tudi železarna Jesenice pristopila k skrajševanju časa zaposlitve, je zahteva po pristopu k novi etapi skrajšanja delovnega časa pri nas še bolj stopila v ospredje.

Poznano nam je, da ima naša železarna program in načrt za prehod na skrajšani delovni čas, sprejet od delavskega sveta podjetja. Po tem programu smo s 1. 8. 1966 poleg skrajšanega delovnega časa v obratih s štirimi izmenami delovni čas za vse ostale zaposlene skrajšali za 2 uri tedensko, s tem da je ena sobota mesečno prosta. Na žalost pa po enoletnem delu s skrajšanim delovnim časom z doseženimi rezultati ne moremo dokazati, da smo dosegli pogoje, ki nam jih program in načrt predpisujeta. Po tem bi namreč morala produktivnost porasti za 4%; ta pa je v tem obdobju, računana na realizacijo, namesto porastla, padla za 14%. To se nam pozna tudi v osebnih dohodkih. Medtem ko so realizirani osebni dohodki v povprečju leta 1966 znašali 913 N din, so v prvem polletju letošnjega leta padli na 800 N din na zaposlenega mesečno, ali za 12,5%. Iz teh podatkov jasno sledi, da skrajšani delovni čas rezultira tudi v znižanih osebnih dohodkih, kar je zaradi padca produktivnosti dela razumljivo. Brez dvoma je res, da je takemu gibanju botrovala tudi sedanja situacija na področju prodaje naših izdelkov, res pa je tudi, da v tem težkem obdobju nismo uspeli izkoristiti vseh možnosti za racionalnejšo proizvodnjo in doseganje primerne produktivnosti dela v novih poslovnih okoliščinah. Po našem programu in načrtu skrajševanja delovnega časa je potrebno

vnaprej doseči pogoje za nov korak skrajšanja delovnega časa. Ker nismo dosegli niti pogojev za sedanji 46-urni delovni tednik, je razumljivo, da ni možno brez dodatnega zniževanja osebnih dohodkov uvesti dodatno skrajševanje delovnega časa. Ko obravnavamo naš načrt o skrajšanem delovnem času, se torej ne smemo ozirati samo na termine skrajševanja, ki jih ta načrt predvideva, temveč v prvi vrsti na pogoje, ki tako skrajšanje dovoljujejo.

Praksa in ekonomski izračun dokazujeta, da je skrajševanje delovnega časa najbolj racionalno takrat, če se z uvedbo 4 izmen proizvodne naprave polno izkoristijo, za to pa je potrebno zadosti primernih naročil. Na žalost pa z naročili nismo tako založeni, kot je to bilo v času visoke konjunktore, in že imamo obrate, ki niso niti za 14 dni vnaprej angažirani s sklenjenimi prodajnimi pogodbami. Smo torej v podobni situaciji, v kakršni se nahaja železarna Jesenice in s tem tudi pred podobno odločitvijo. Skrajšanje delovnega časa na Jesenicah ni posledica ugodne, temveč neugodne ekonomske situacije, ker pomeni zmanjševanje zaposlitve in zniževanje osebnih dohodkov vseh zaposlenih kot izhod pred redukcijo zaposlenih. Tudi naša železarna se nahaja že v podobni situaciji; v enih obratih je to bolj, v drugih manj prišlo na površje, zato se pred nas vprašanje skrajševanja delovnega časa postavlja v podobni obliki kot na Jesenicah. Skladno z zbranimi naročili bodo organi delavske samouprave primorani obravnavati alternativno rešitev: ali skrajševanje zaposlitve zaposlenih ali z večjim odpustom reševati nastale probleme. Po vsej verjetnosti bo pri tem prva alternativa sprejemljivejša. Nam se torej vsiljuje skrajševanje delovne zaposlitve, zvezano z zmanjševanjem osebnih dohodkov. Nepravilno bi bilo, da bi delavci obrata z naj-

bolj zoženimi naročili morali biti več dni na teden brez zaposlitve kot delavci v drugih obratih, kjer z naročili še ni tako kritično. To breme enakomerno razdeliti bo problem, s katerim se bo morala baviti celotna delovna skupnost.

OBRATNE NEZGODE V AVGUŠTU 1967

Pavla Horvat, meh. del. — pri brušenju je dobila kazalec desne roke med rezkar in brusilno ploščo.

Alojz Kraup, kovačnica — držalni drog ga je udaril v desno stran reber in meče desne noge.

Anton Škrabelj, valjarna — gredica se mu je skotalila na kazalec leve roke.

Drago Beloševič, promet — padel je s parne lokomotive in si poškodoval noge in kolke.

Ivan Habermut, valjarna — na ostrem robu ingota se je urezal v podlaket desne roke.

Alojz Koren, kladivarna — pri izsekanju vogalov ingota ga je udaril držalni drog v zapestje leve roke.

Mirko Kuzman, meh. obdelava — na ostružku si je poškodoval sredinec leve roke.

Urška Gostenčnik, valjarna — pri vezanju odpadnega železa z žico se je urezala v zapestje leve roke.

Stanko Tamše, valjarna — na torni žagi si je poškodoval hrbet leve roke.

Franc Pušnik, valjarna — gredica mu je padla na sredinec leve roke.

ZLATI STARI ČASI

Zlahtna jekla se svetlijo in kupci vkup drv.

Vsi na Ravnah kar strmijo, tako ta roba gre.

(Naš oglas iz leta 1960)

Blagajna je naprava, ki tatovom prihrani dolgočasno iskanje.

NAŠE OPOZORILO

(Nadaljevanje s 1. strani)

nacija na področju kovinsko predelovalne industrije ter končno večja liberalizacija na področju uvoza izdelkov črne metalurgije so vplivali na strukturalno spremembo proizvodnje in na regionalne premike plasmaja naših izdelkov v železarni Ravne. Povpraševanje in prodaja sta padla predvsem pri visoko vrednih izdelkih jeklovarne, kovačnice, padlo pa je povpraševanje tudi po naših valjanih plemenitih jeklih. V strukturi prodaje je zato porasla realizacija izdelkov 114. panoge z nižjo ceno, porasel pa tudi izvoz na konvertibilno področje, kjer je konkurenčnost visoka in cene relativno nizke.

Priznati moramo, da se ob vstopu v gospodarsko reformo nismo zavedali, kaj bo ta konkretno od naše delovne skupnosti zahtevala. V glavnem smo živeli v prepričanju, da za nas ne bo nekaj posebno novega in da nam bodo povišane cene izdelkov črne metalurgije prinesle celo olajšave in brez dodatnega truda povečane osebne dohodke. Preden pa je minilo eno leto izvrševanja te reforme, pa so tudi na našo železarno padli vsi refleksi, ki bistveno vplivajo na tok našega poslovanja. Pokazalo se je, da nismo zadosti kondicijsko pripravljene, premalo pa se tudi kondicijsko krepimo, da bi bili kos takim konkurenčnim pogojem, ki so sedaj na naših tržiščih zavladali in ki so izenačeni s pogoji prodaje v najbolj zahtevnih zahodnih državah. To nam kaže na primer podatke o gibanju izmečka. Medtem ko smo v 1. polletju lanskega leta od naše skupne proizvodnje registrirali 2,07% izmečka, je ta v letošnjem prvem polletju znašal 2,45 ali porasel za 18,4%. Brez dvoma se v tem podatku kaže dejstvo, da smo bili primorani v skrbi za renome naše železarne in kvalitete njenih izdelkov doslednejše ocenjevati našo proizvodnjo doma, res pa je tudi, da skrb za kvaliteto še ni dosegla raven resnosti gospodarske reforme.

Neobjektivni bi bili, če bi krivico za znižanje obsega prodaje naših izdelkov v celoti valili na samo delovno skupnost. Ta se od lanskega prvega polletja do sedaj niti po strukturi niti po obsegu ni bistveno spremenila. Medtem ko smo lansko leto v 1. polletju imeli povprečno zaposlenih 3187, se je to povprečje v letošnjem letu dvignilo na 3218 ali za 1%. Težko bi rekli, da je pri tem padla delovna sposobnost ali celo prizadevnost. Smelo trdimo, da so bili slabši rezultati v posameznih obratih doseženi celo ob večjem trudu zaposlenih kot pri višje doseženi proizvodnji 1. polletja lanskega leta. Poglejmo nekaj podrobnih podatkov.

Skupno proizvodnjo so proti istemu obdobju lanskega leta dosegli: topilnica 90%, livarna 79,5%, valjarna 109,4%, kovačnica 90,5%, jeklovlek 86,4%, vzmetarna 89,9% in mehanska obdelovalnica 84,7%. Pri blagovni proizvodnji pa so rezultati teh obratov že nekoliko slabši: livarna 77,3%, valjarna 107,7%, kovačnica 72,3%, jeklovlek 82,9%, vzmetarna 89,9% in mehanska obdelovalnica 93,3%. Vsi obrati so, razen valjarne, ki je presegla dosežke istega obdobja lanskega leta, v letošnjem letu nazadovali.

V realizaciji pa je nazadovanje v vseh obratih: livarna je dosegla 75,1%, valjarna 88%, kovačnica 64,3%, jeklovlek 76,6%, vzmetarna 89,1%, mehanska obdelovalnica 93,1%. Ob tem je jasno, da je znatno padla tudi produktivnost dela. Ta sicer v skupni proizvodnji posameznih obratov (saj so proizvodni obrati letos imeli 2,8% manj zaposlenih, uslužnostni obrati pa 7,5% več), ni v celoti zapopadna, pa kljub temu je večji del pod lanskimi dosežki. Topilnica je produktivnost dosegla z 90%, livarna 81,6%, valjarna 108,1%, kovačnica 95,5%, mehanska obdelovalnica 101%, vzmetarna 89,9% in jeklovlek 93,6%, celo podjetje pa je v skupni proizvodnji padlo od 6,03 t skupne proizvodnje na zaposlenega mesečno, dosežene v 1. polletju lanskega leta, na 5,85 t na zaposlenega in mesec letos ali za 3%. V vrednostnih pokazateljih, izraženih z realizacijo, so v produktivnosti vsi obrati pod 1. polletjem lanskega leta. Celotna valjarna je dosegla le 87%; pod lanskeoletnim dosežkom pa je tudi mehanska obdelovalnica za 5,2%.

Vpliv gospodarske reforme smo prvič občutili v drugem polletju lanskega leta, ko je že občutneje padla realizacija, zaradi tega tudi primerjava proti celemu letu 1966 daje ugodnejšo sliko. Mesečna realizacija je znašala lani 23.111.157 N din, letos pa to povprečje znaša 20.291.541 N din ali 12% manj.

Primerjava 1. in 2. četrtletja ne kaže bistvenega napredovanja. V prvih treh mesecih letošnjega leta smo dosegli 60.749.329 N din, v drugem četrtletju pa 60.999.919 N din realizacije ali 0,4% več.

Na tako gibanje realizacije gotovo znatno vpliva povečanje izvoza. Tega smo dosegli z izmenjavo vred 1.209.182 \$, kar za 20% prekoračuje lanskeoletni rezultat istega obdobja, važno pa je pri tem, da smo

na konvertibilno področje izvozili za 472.611 \$ naših izdelkov ali 44% več kot v istem obdobju lani. Analiza nam pa odkriva tudi strukturo tega izvoza po sortimentu. Medtem ko smo lansko leto izvozili 3608 t naših izdelkov, je izvoz z izmenjavo vred letos znašal 7316 t ali 103% več, ob tem pa smo realizirali le za 20% večji dotok deviznih sredstev. Padel je namreč izvoz jeklenih ulitkov na klirinško področje z relativno visokimi cenami, znatno pa je porasel izvoz izdelkov 114. panoge na konvertibilno področje. Največ izvažata valjarna. Ta obrat je skupaj z izmenjavo z državami SEV dosegel 37% prodanega blaga izven države. Izvoz je torej zavzel bistveno mesto v naši prodaji, saj smo eno četrtino blagovne proizvodnje prodali na zunanja tržišča.

Že iz prikazanih podatkov proizvodne dejavnosti lahko zaključimo, da poslovni dosežki letos niso ugodni, še slabše pa je seveda, če naše delo gledamo po realiziranem dohodku. Ob padcu mesečne prodaje naših izdelkov na žalost še bolj rapidno pada ostvarjeni dohodek. Dohodek sicer ni odvisen samo od obsega proizvodnje, temveč še več od racionalnosti celotnega poslovanja. To se začne pri vezavi obratnih sredstev.

Zaloge vseh materialov razreda 3, 5 in 6 so ob vstopu v letošnje leto na dan 1. 1. znašale 115.626.914 N din, na koncu polletja, na dan 30. 6., pa so zaloge porastle na 121.383.610 N din ali za več kot 5,7 milij. N din. Na tako gibanje zalog moramo kritično gledati predvsem zaradi tega, ker smo plansko zaloge hoteli znižati na skupni obseg 94 milij. N din. Po evidenci je padec zalog bil le pri razredu 3 od 42.067.941 na 40.380.377 N din, kar pa je proti normativu še vedno znatno preveč, saj ta za letošnji obseg poslovanja predvideva vrednost zalog surovin, materiala in drobnega inventarja le v višini 30 milij. N din. Še bolj kritično pa je stanje zalog nedokončane proizvodnje in polizdelkov.

Razgled proti novi jeklarni

Teh je bilo v začetku leta v vrednosti 67,026.175 N din, na koncu polletja pa se je zaloga dvignila na 72,317.927 N din. Politika usmerjevanja zalog, ki predvideva zmanjšanje zalog polproizvodnje in povečanje zalog kvalitetno izdelanih in kontroliranih gotovih izdelkov, se je le delno uresničila. Zaloga gotovih izdelkov je namreč porastla od 6,532.798 N din na 8,685.306 N din. Porast zaloge gotovih izdelkov, ki se mora vršiti na konto zaloge drugih materialov, je znatno premajhen, saj se za letošnje leto predvideva, da morajo te zaloge porasti na vrednost 15 milij. N din, zaloge nedokončane proizvodnje in polizdelkov pa se morajo po planskem predvidevanju zmanjšati na 49 milij. N din. Visoke zaloge nam vežejo vire obratnih sredstev ter s tem obremenjujejo podjetje z obrestnimi stroški, s časom pa gubijo tudi na svoji vrednosti. Pri oskrbovanju s surovinami in pomožnim materialom bomo morali po poti, kot so jo ubrali naši odjemalci, to je po poti skrajševanja dobavnih rokov ter poslednejšega kvalitetnega prevzema oziroma reklamacij poslanih pošiljk. Rezultati tega morajo biti kvalitetnejši materiali in manjše zaloge. Reševanje zalog razreda 3 je torej možno vršiti s pritiskom na dobavitelje, pri nedokončani proizvodnji in polizdelkih pa se lahko opremo le na lastne notranje sile.

Drug problem, ki nas tare na področju obratnih sredstev, je stanje dolžnikov. Ti so od začetka leta porastli od 52,9 na 61 milijonov N din ali za dobrih 16%. Proti stanju v istem obdobju lanskega leta se je stanje dolžnikov sicer znižalo, in to za 5,2%, zavedati pa se moramo pri tem, da je padec realizacije bil še znatno večji.

Izterjevanje je v glavnem izven moči naše delovne skupnosti, ker je medsebojno zadolževanje delovnih organizacij sedaj splošni jugoslovanski pojav. Najboljše sredstvo, s katerim se lahko borimo pri odjemalcih, je izvrševanje vseh pogodbenih obveznosti, od katerih nas predvsem tepe stagnacija v kvaliteti, še bolj pa zastajanje za sklenjenimi dobavnimi roki. Borba za dobavne termine mora postati osrednje prizadevanje naše delovne skupnosti v gospodarski reformi.

Finančni rezultat 1. polletja

Kakor je bilo že pričakovati na podlagi realizacije v 2. četrtletju, je finančni rezultat v celem polletju podoben dosežku 1. četrtletja. Celotnega dohodka smo po fakturirani realizaciji dosegli 144,958.956 novih din. Stroški poslovanja so znašali 109,939.779 N din, iz tega rezultira dohodek v znesku 35,019.177 N din. Računano po plačani realizaciji, kot je bilo že povedano — stanje dolžnikov se je dvignilo, so poslovni rezultati slabši. Celoten dohodek znaša 134,453.362 N din, poslovni stroški 100,662.292 N din. S tem znaša dohodek po plačani realizaciji 33,791.070 N din.

Če primerjamo doseženi dohodek z našim gospodarskim načrtom, ugotovimo, da smo tega po fakturirani realizaciji dosegli 76,9%, po plačani pa le 74,2%. Razumljivo je, da so ob nižji realizaciji in nižjem dohodku bili doseženi tudi nižji osebni dohodki. Četudi je naš gospodarski načrt za letošnje leto predvideval določen premik v delitvi dohodka v prid osebnih

dohodkov, ta ni bil tak, da bi v celoti lahko pokrili znižane proizvodno poslovne rezultate.

Skupaj smo v 1. polletju izplačali za 15,218.482 N din osebnih dohodkov. Ob takem oblikovanju smo 68,3% dohodka, realiziranega v 1. polletju, uporabili za osebne dohodke, za sklade pa nam je ostalo 31,7% dohodka. Če primerjamo dosežene povprečne osebne dohodke v 1. polletju letos z doseženim povprečjem v letu 1966, ne da pri tem upoštevamo dodatke za letni dopust, vidimo, da so ti padli od 913,19 N din na 800,00 N din ali za 12,5%. To pa ne pomeni, da smo res v letošnjem letu imeli za toliko manjše prejemke, ker pri dosežku letošnjega leta niso upoštevana izplačila 1. 4. t. l., izvršena na konto poslovanja lanskega leta. Res pa je kljub temu, da naši prejemki padajo. To je tudi važen razlog, da s poslovanjem naše železarnice v letošnjem letu ne moremo biti zadovoljni, prav pa je, da se za objektivno presojo ozremo tudi po doseženih rezultatih v drugih železarnah.

Naša železarna je v 1. polletju letos razpolagala s 7% skupne vrednosti strojev, naprav in orodja, pri tem pa smo dosegli 6,9% skupnega dohodka ter 8,6% neto produkta vseh železarn. Proti letu 1966 se je naša udeležba v netoproduktu relativno nekoliko znižala, s 13.000 N din na zaposlenega pa smo še vedno ostali na prvem mestu med vsemi železarnami. V skupnem dohodku sta s 102 oziroma 105% le Zenica in Jesenice nad lanskoletnim rezultatom, vse druge železarnice pa imamo proizvodnjo pod lansko ravni. Na prvem mestu smo tudi z deležem sredstev za sklade pri delitvi dohodka, ne moremo pa se v primerjavi z drugimi posebno pohvaliti pri gospodarjenju z obratnimi sredstvi. Medtem ko je železarna Jesenice dosegla v 1. polletju realizacijo, ki je 2,6-krat večja od naše, pa ima vseh zalog materialov le 1,56-krat več. Tudi vse železarnice skupaj, ki so realizacijo dosegle 13,3-krat več od naše železarnice, imajo vseh zalog le 9,4-krat več. Večje zaloge glede na naš kvalitetni program so razumljive, upravičena pa tudi zahteva našega gospodarskega načrta, da je te predvsem v nedovršeni proizvodnji in polizdelkih nujno znižati.

V primerjavi z drugimi se lahko pohvalimo z oblikovanjem virov obratnih sredstev. To nam dokazujejo dejstva, da Jesenice razpolagajo kljub 260% večjim poslovnim potencialom le s 30% večjimi lastnimi obratnimi sredstvi, ki jih imajo v poslovnem skladu in drugih lastnih virih. Naša železarna je imela na koncu 1. polletja 125,3 milij. N din teh sredstev, Jesenice pa 163,7 milij. N din. Tudi v primerjavi z drugimi železarnami nam lastna razpoložljiva sredstva kažejo ugodno sliko. Zaradi takega finančnega stanja smo 1. polletje zaključili v primerjavi z drugimi združenimi podjetji z relativno nizkimi obveznostmi do dobaviteljev. Te so pri nas znašale 15,8 milij. N din, na Jesenicah 103,7 milij. N din ali 6,5-krat več. To pomeni, da se morajo Jeseničani v pretirano visoki meri prisiljeno posluževati dragih virov obratnih sredstev v obliki zavlačevanja plačil dobaviteljem, kar je vezano z 10 do 12% obrestmi.

Iz te kratke primerjave lahko zaključimo, da je položaj v naši železarni težaven,

v primerjavi z drugimi železarnami pa še vendar relativno ugoden. Preusmeritev na izvoz in presodna delitev doseženega dohodka sta bila pravilni izhod, ki si ga je železarna izbrala, da je ostala tudi v tem težkem obdobju finančno trdna in akumulativna.

Nekateri trdijo, da izvoz, zlasti če je ta na konvertibilno področje, ne more reševati dohodka. Res je, da enostavna računica to potrjuje. Železarna je z izvozom v 1. polletju realizirala 15 milij. N din; če bi to blago prodala na domačem tržišču, pa bi realizacija znašala 19,6 milij. N din, torej 4,6 milij. N din ali 30% več. Zavedati pa se moramo, da prodaja doma ni bila možna in da bi brez izvoza, ker bi bile kapacitete 25% manj zasedene, izguba bila znatno večja. Ta ne bi bila samo finančna, glavna škoda bi bila v zmanjšanju kondicijske sposobnosti delovne skupnosti, ki se le ob zadostnem izkoriščanju proizvodnih zmogljivosti, zlasti če so te pokrite z zahtevnejšimi naročili, krepi.

Zavedati pa se moramo, da smo v 2. polletju zašli v še težji položaj. Za nami je sedaj že 8 mesecev letošnjega poslovanja. Rezultati nam kažejo, da smo 2. polletje pričeli še slabše od dosežkov povprečja 1. polletja. Skupno smo dosegli v dveh tretjinah leta 156,900.000 N din realizacije, kar je v primerjavi s povprečjem lanskega leta le 85,5%, v primerjavi z gospodarskim načrtom pa pomeni zaostanek za 77%. Pred nas se postavlja vprašanje, kaj storiti, da bi to najtežje obdobje naše delovne skupnosti uspešno premagali.

Upravni odbor železarnice je na podlagi analize strokovnih služb prišel do zaključka, da je potreben sanacijski čas, v katerem naj bi se izboljšalo poslovanje celotnega podjetja ter dosegla urejenejša proizvodnja in produktivnost v posameznih obratih. V ta namen je delavskemu svetu posredoval, ta pa to potrdil, da se v 2. polletju stopnja neto osebnih dohodkov iz planiranega dohodka dvigne od 43% v 1. polletju na 48,5% in da se za izračun mesečne vrednosti enote od realizacije stopnja poveča od 12,25 na 13,5. Potem ko je meseca julija realizacija znašala le 16 milij. N din, je upravni odbor železarnice bil pred novo dilemo, kaj narediti: ali osebne dohodke obračunati striktno po doseženi realizaciji ter s tem oškodovati tudi vse tiste, ki so svojo proizvodnjo izvršili, ali pristopiti k izjemnemu obračunu vrednosti enote, ki naj bi kot preventiva delovala za izboljšanje poslovanja v vseh obratih? Upravni odbor se je pri tem odločil za sprejemljivejše zlo, ob tem pa dal pooblastilo upravi podjetja, da z ostrejšimi tehnološkimi, organizacijskimi in disciplinskimi ukrepi oskrbi rednejše izvrševanje pogodbenih obveznosti. Takoj so se našli nekateri — običajno so to taki, ki za poslovni uspeh bore malo prispevajo — ki so ukrep upravnega odbora tolmačili: »Pa ste le našli denar.« Od kod so sredstva, mora biti vsakomur jasno, saj so vsi naši zaključni pa tudi periodični obračuni javni. V 1. polletju so nam ti, kar je že bilo rečeno, še dali poleg pokrivanja osebnih dohodkov tudi določeno akumulacijo — ta je tudi dala možnost odločitve upravnega odbora — vedeti pa moramo, da nam v rapidnem upadanju le-te preti velika nevarnost. Kdor misli, da je prosperiteta

podjetja mogoča brez akumulativnosti, in se ne zaveda, da ob 3200 zaposlenih in nivoju realizacije meseca julija z dohodkom ne pokrivamo niti 80 % lanskoletnih osebnih dohodkov in smo torej več kot brez akumulativnosti, bi moral svoje delovno mesto odstopiti sposobnejšemu sodelavcu.

Precenitev vrednosti enote za mesec julij na 1,40 N din pomeni torej sanacijski poseg v obrate, ki te vrednosti enote niso dosegli. Upravni odbor je ta preventivni ukrep sprejel z zadolžitvijo, da je v ostalih mesecih s pospešeno proizvodnjo in prodajo realizacijo 3. četrtletja dvigniti vsaj na povprečje 1. polletja. Iz tega sledi, da podobne precenitve vrednosti enote v bodoče ne bo možno več uveljaviti, kar pomeni, da bo nujno prišlo do različnega vrednotenja enot za posamezne obrate. Najbolj kritična je jeklolivarna. Res je, da so na gibanje realizacije v precejšnji meri — nekje več, nekje manj — vplivala naročila, res pa je tudi, da se nam je ob slabši zasedenosti proizvodnih naprav pojavljala odstotno večji izmet, pa celo na izdelkih, ki smo jih desetletja uspešno proizvajali. Slaba proizvodnja je naša največja nevšečnost. Ta nam podaljšuje dobavne roke, povzroča reklamacije ter jemlje ugled, s tem pa dodatno zmanjšuje možnost za pridobivanje naročil. Problem proizvodnje, kvalitete in rokov prevzetih obveznosti morajo rešiti predvsem obrati sami, in to v sanacijskem roku v teku 3. četrtletja, do 30. 9. letos.

Usmerjevalno razpisana racionalizacija za reševanje tehnološko-proizvodnih problemov predvsem iz aspekta povečanja dohodka je metoda, v katero smo smejeje vstopili in katera naj bi odkrila sposobne ter ambiciozne delavce, dala tovarni nižje proizvodne stroške in kvalitetnejše izdelke, prizadevnim pa primerne nagrade.

Naša železarna je vedno bolj prisiljena iskati svoje potrošnike na zahtevnih konvertibilnih tržiščih, ostra konkurenca pa je tudi doma, zato je racionalna proizvodnja osnovni pogoj našega obstoja. Poleg prizadevanja strokovno vodstvenega kadra obratov morajo k temu prispevati svoj delež tudi vse druge dejavnosti. Zaostriiti je vhodno kontrolo ter striktno reklamirati vse surovine in pomožni material, ki ne ustrezajo pogodbenim pogojem. V pomoč obratom pa morajo biti raziskovalci, vzdrževalci, energetiki ter druge centralizirane službe, ker le s složnim delom bomo premagali krizo, v katero smo zašli.

VABILO

V zvezi s poslovanjem našega podjetja v zadnjem času je na uredništvo našega glasila prišlo več vprašanj, zato je uredniški odbor želel prirediti tiskovno konferenco, na kateri bi odgovorni delavci železarnice na ta vprašanja odgovorili. Medtem pa smo prejeli gornji članek direktorja Klančnika, ki pojasnjuje večino teh vprašanj, zato konference nismo sklicali.

Uredniški odbor vendarle želi ostati pri zamisli takšnih občasnih tiskovnih konferenc ter vabi vse, ki jih problematika podjetja zanima, naj pošljejo na uredništvo bodisi vprašanja v zvezi z gornjim člankom ali pa vprašanja z novo vsebino, ki bi jih prav tako bilo treba razjasniti.

Uredniški odbor

Visoki gostje iz Ljubljane, tov. Vinko Hafner, podpredsednik izvršnega sveta, ter Zora Tomičeva in inž. Franc Razdevšek so si konec avgusta ogledali našo železarno

Z zasedanja delavskega sveta

Na zasedanju, ki je bilo v začetku meseca avgusta letos, je delavski svet razpravljal:

- o poročilu o pregledu zaključnega računa za leto 1966, opravljenem po organih službe družbenega knjigovodstva v Mariboru;
- o predlogu za spremembo plana sredstev poslovnega sklada, sklada skupne porabe in amortizacije za letošnje leto;
- o poročilu o poslovanju podjetja v prvem polletju letošnjega leta vključno z ugotovljenim finančnim rezultatom;
- o predlogu pravilnika o delitvi stanovanj železarnice Ravne;
- o predlogu sprememb na osnovnih sredstvih.

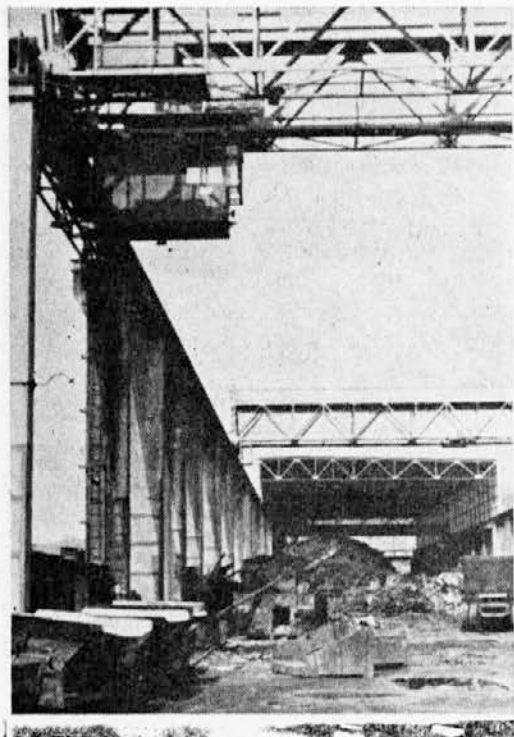
Delavski svet je bil seznanjen, da je bil meseca junija letos s strani finančnih inšpektorjev službe družbenega knjigovodstva v Mariboru opravljen pregled našega zaključnega računa za lansko leto. Komisija tako v zapisniku kakor tudi v odločbi ugotavlja, da je stanje v zaključnem računu za lansko leto pravilno tako glede sredstev, ki jih uporabljamo, kakor tudi glede celotnega dohodka, dohodka in njegove delitve, da pa moramo izvršiti nekatere popravke. Komisija nam je znižala poslovne stroške za plačano kanalščino in presežek porabljenih sredstev za vzgojo kadrov na 2,5 % od bruto OD. Popravek je bil izvršen tudi pri odstopanju planskih cen za zaloge materiala razreda 3, 5 in 6. Nasprotno temu pa je komisija zvišala stroške poslovanja za znižanje inventure lastne cene na ceno brzoreznega jekla. Po izvršitvi popravkov in preknjižb se nam je ugotovljeni dohodek povečal za 1,259.687,13 N din. Od tako povišanega dohodka pa moramo plačati prispevek v skupne rezerve in prispevek za Skopje.

Preostala razlika, ki nam je ostala na razpolago, je bila razdeljena na sklad skupne porabe in poslovni sklad. Iz sklada skupne porabe moramo iz tega dela sredstev pokriti stroške kanalščine, presežek porabljenih sredstev za vzgojo kadra in razliko prispevka za dodatke za letni dopust. Iz poslovnega sklada pa moramo pokriti prispevek za energetiko in poplavljen področja, za aktivirana osnovna sredstva, izdelana v breme investicijskega vzdrževanja.

Zaradi sprememb, ki smo jih izvršili po odločbi komisije, je bila potrebna tudi sprememba plana sredstev poslovnega sklada, sklada skupne porabe in amortizacije za letošnje leto. S spremembo razpoložljivih sredstev je bilo treba določiti tudi spremembo namena njihove uporabe. Zato je temu ustrezno bil izdelan predlog za spremembo plana razpoložljivih sredstev in njihovo uporabo v letošnjem letu. Pri vseh razpoložljivih sredstvih in njihovi delitvi so se upoštevala tako povečanja kakor tudi naše obveznosti. S tako izvršenim rebalansom znašajo naša sredstva skladov za letošnje leto, kot sledi:

— poslovni sklad	29,281.851,00 N din
— sklad	
— skupne porabe	10,877.235,00 N din
— amortizacija	17,550.730,00 N din

Pri poročanju o poslovanju v prvem polletju letošnjega leta vključno z ugotovljenim finančnim rezultatom je bilo rečeno, da je delavski svet že na zadnjem zasedanju obravnaval poročilo o doseganju skupne in blagovne proizvodnje, zato poročilo vsebuje le finančni rezultat poslovanja prvega polletja. Iz poročila, ki je bilo v skrajšani obliki že prej dostavljeno članom delavskega sveta, je razvidno, da smo v prvih šestih mesecih letos dosegli 121,749.248 N din realizacije, kar predstav-

Oboki

lja samo 81,2 % od planiranega obsega. Proti istemu obdobju lanskega leta je letos dosežena realizacija za 17,1 % nižja. Tudi zaloge so se nam v I. polletju letos dvignile za preko 5 milijonov N din. Delno zmanjšanje zalog sicer beležimo pri surovinah in drobnem inventarju, porast pa pri nedokončani proizvodnji, polproizvodih in gotovih izdelkih. Pri zalogah polproizvodov beležimo porast pri nekaterih izdelkih valjarne, kovačnice in surovih odličkih. Stanje naših dolžnikov je v primerjavi z istim obdobjem lani nižje za 5,5 %, vendar nam kupci še vedno dolgujejo preko 60 milijonov N din. Kupci nam tako povprečno vežejo naša sredstva za 90 dni, medtem ko so bila ta v istem obdobju lani vezana 79 dni, v povprečju cellega lanskega leta pa 77 dni. Vzrok, da nam naši kupci tako slabo plačujejo, je iskati še vedno v zalogah materiala, ki jih imajo ta podjetja, in večjem uvozu izdelkov črne metalurgije. Največji naši dolžniki so še vedno grosisti, sledi pa jim kovinska industrija. Za zmanjšanje terjatev smo se v naši železarni posluževali vseh možnosti. Zaradi neporavnanih računov od naših kupcev imamo tudi mi obveznosti do svojih dobaviteljev. Naše obveznosti so letos sicer za približno 15 % nižje od povprečnih v lanskem letu. To povprečje pa je ugodno predvsem zaradi zelo nizkega stanja v začetku leta, ko smo naše obveznosti tekoče plačevali, hkrati pa so že očitni vzroki racionalnejše nabave in znižanja zalog.

Celotni dohodek smo proti planirani realizaciji po fakturirani realizaciji dosegli z 91,9 %, po plačani pa 85,2 %. Ker ni bil dosežen celotni dohodek, tudi ni bil dosežen dohodek v predvideni višini. Ta ob upoštevanju fakturirane realizacije znaša 76,9 %, po plačani pa le 74,2 % od polovice dohodka, predvidenega v gospodarskem načrtu za letošnje leto. Po veljavnem pravilniku oblikovanja in delitve dohodka za prvo polletje letos je višina OD odvisna od doseženega dohodka. Za I. polletje letos je DS določil, da znaša sklad neto OD do 90 % planiranega dohodka

43 %, za neto OD nad 90 % planiranega dohodka pa 50 %. Z uporabo teh meril lahko ugotovimo, da v I. polletju letos nismo dosegli dohodka niti po fakturirani, še manj pa po plačani realizaciji. Po stopnji delitve, ki je bila določena, smo v I. polletju po fakturirani realizaciji zbrali 15,058.246 N din za neto OD, po plačani realizaciji pa 14,530.160 N din. V I. polletju pa smo na račun akontacij OD že izplačali 15,260.740 N din, kar je proti pripadajočim OD po fakturirani realizaciji več za 1,34 %, po plačani realizaciji pa celo 5,03 % več.

V poročilu so nato bili navedeni podatki o porabi posebnih poslovnih stroškov. Te smo letos prekoračili v vseh pozicijah, razen pri stroških reklame in sejmov v državi. V celoti smo ostali približno v mejah sprejetega plana in smo posebne poslovne stroške prekoračili za 2,1 %.

V razpravi o finančnem rezultatu poslovanja je bilo poudarjeno, da sta obravnava in pogled na poslovanje za nazaj največ zaradi tega, da bi ugotovili, kako delati naprej. Podatki nedvomno kažejo šibke točke v našem poslovanju, zato bi se morali skupno dogovoriti, kako poslovanje v drugem polletju izboljšati. Naši OD v I. polletju niso samo stagnirali, temveč so v primerjavi z lanskim letom celo nazadovali. Če smo v I. polletju povprečno dosegli 2,080.000 mesečne realizacije, je bila ta dosežena meseca julija samo za 1,5 milij. ali za 28 % manj kot v I. polletju povprečno na mesec. To je brez dvoma podatek, ob katerem se moramo zamisliti. O situaciji, ki je zaradi tega nastala, je razpravljal že upravni odbor. Pri tem je ugotovil, da so nastali znatno težji pogoji za prodajo naših izdelkov, da pa nas slabo izvrševanje že sprejetih naročil lahko privede še v težjo situacijo. Poleg ukrepa, da se vrednost obračunske enote, dosežene po realizaciji, poveča z dodatkom 28 S din, je zahteval od uprave podjetja, da podvzame ostrejšo tehnološke, organizacijske in disciplinske ukrepe za izvrševanje pogodbenih obveznosti in povečanje realizacije. Ukrep upravnega odbora je lahko samo začasnega preventivnega značaja, ki mora dati vzpodbudo za izboljšanje proizvodnje. Pri vsem tem pa moramo ugotoviti, da proizvodnje vedno ne izboljšujemo, in da moramo velikokrat popravljati izdelke, kot smo jih popravljali takrat, ko smo imeli naročil več, kot so znašale naše proizvodne zmogljivosti. Namesto da bi si skupno prizadevali za boljše delo, nasprotno ugotavljamo, da imamo več izmečka in slabše kvalitete. Nekateri diskutanti so ugotavljali, da se poleg težav, ki nastopajo pri nas zaradi pomanjkanja naročil, vsakodnevno srečujemo s problematiko uvoza izdelkov črne metalurgije. Istočasno pa ugotavljamo, da se material, ki se uvaža, v glavnem daje na konsignacijska skladišča. Zato je bilo postavljeno vprašanje, ali ne bi bilo možno, da tudi naša železarna pristopi k takemu ukrepu. Če so trgovska podjetja, ki se ukvarjajo s prodajo izdelkov črne metalurgije, pri tem odpovedala, bi morda konsignacijska skladišča prevzele same železarne. To bi bilo tem bolj potrebno, ker naročniki zahtevajo kratke dobavne roke. Pojasnjeno je bilo, da so konsignacijska skladišča ena od komercialnih mer, da pa bi to vprašanje

morali reševati v okviru ZJŽ, kjer se tudi medsebojno dogovarjamo za enotno komercialno politiko. Vendar če upoštevamo, da smo specializirana železarna in da imamo mnogo izdelkov 117. panoge, bi za te izdelke konsignacijska skladišča verjetno lahko ustvarili. V poročilu o poslovanju je bilo navedeno, da smo si lani poskušali ustvariti lastne zaloge naših izdelkov, z namenom, da bi lažje zadovoljili zahteve naših kupcev, vendar pri tem v celoti nismo uspeli. Svojemu namenu lahko služijo tudi nedovršena proizvodnja, vendar ta ne bi smela presežati določenih količin.

Pri obrazložitvi predloga pravilnika o delitvi stanovanj je bilo povedano, da je delavski svet zaradi deljenih mnenj na zadnjem zasedanju njegov sprejem začasno odložil. Komisija, ki je bila tedaj imenovana, je uskladila predvsem določila, ki se nanašajo na višino in čas predplačila za pridobitev stanovanjske pravice. Komisija je bila tudi mnenja, da bi bilo poleg meril in kriterijev, naštetih v 23. členu pravilnika, uvesti enotna merila, po katerih naj bi se ugotavljala prioriteta za dodelitev stanovanj. Člani DS so bili mnenja, da osnovna merila vsebuje že sam pravilnik, in da je enotna merila v obliki točkovnega sistema težko uokviniti za vse primere in potrebe zaposlenih v obratih. Zato je bil pravilnik sprejet brez dodatnega točkovnega sistema, priporočeno pa stanovanjskim komisijam pri sklopih obratov, da točkovni sistem pri delitvi stanovanj in ugotavljanju prednostnega reda upoštevajo in ga prilagodijo svojim potrebam.

Pri spremembah, ki naj bi se izvršile na osnovnih sredstvih naše železarne, je bil delavskemu svetu predložen samo predlog za odpis že amortiziranih in za našo železarno neuporabnih nekaterih delov osnovnih sredstev. Po obravnavi je delavski svet na osnovi predloženih predlogov ter mnenj in stališč, izraženih v razpravi na zasedanju, sprejel naslednje sklepe:

— Vzame se na znanje in odobri poročilo o pregledu zaključnega računa za leto 1966, izvršenega po organih službe družbenega knjigovodstva v Mariboru vključno z opravljenimi spremembami in popravki.

— Odobri se predlagana sprememba plana sredstev poslovnega sklada, sklada skupne porabe in amortizacije ter namen njihove porabe v letošnjem letu, in se razpoložljiva sredstva razdele na:

a) poslovni sklad	29,281.851 N din
b) sklad skupne porabe	10,877.235 N din
c) amortizacija	17,550.730 N din

— Potrdi se poročilo o poslovanju podjetja v I. polletju letošnjega leta vključno z ugotovljenim finančnim rezultatom in porabo posebnih poslovnih stroškov.

— Potrdi se sklep upravnega odbora, da je k vrednosti obračunske enote za mesec julij dodati 28 S din z obveznostjo, da se s forsiranjem prodaje v prihodnjih mesecih realizacija 3. četrtletja dvigne na povprečje I. polletja in s tem uskladi izplačilo OD z oblikovanjem po pravilniku.

— Zadolži se uprava podjetja, da podvzame ostrejšo tehnološke, organizacijske in disciplinske ukrepe za izvrševanje pogodbenih obveznosti in povečanje realizacije.

— Odobri se, da bomo v letošnjem letu nastale stroške za investicijsko vzdrževa-

Fanika Korošec

Gibanje izostankov zaradi bolezni v železarni Ravne

Že 11 let zasledujem gibanje izostankov zaradi bolezni v železarni Ravne in pri tem uspeh vseh administrativnih ukrepov za znižanje teh izostankov. Vendar so bili zadnji ukrepi za znižanje izostankov tako drastični, da utegnejo povzročiti več škode kot koristi.

Zato sem se odločila, da v času obvezne prakse z analizo podatkov pridem do konkretnih ugotovitev pri gibanju izostankov zaradi bolezni.

Problem kot tak zaenkrat ni viden, še manj pa znan v gospodarski organizaciji, čeprav za delovno skupnost ne bo lahek, če se ga ne bo zavedla pravočasno.

V svojem delu sem želela izluščiti različne izostankov zaradi bolezni pred zaostritvijo in po zaostritvi pogojev za zdravljenje v železarni Ravne ter iz teh razlik poiskati rešitev problema oziroma da ga pravočasno predočim delovni skupnosti. Če mi je to uspelo, da se bo delovna skupnost začela zavedati problema, sem dolžna zahvaliti vsem, ki so mi pomagali pri zbiranju materiala in s strokovnimi nasveti.

Železarna Ravne, tovarna plemenitih jekel, šteje povprečno 3200 zaposlenih. Že nekaj let si je prizadevala, da zmanjša izostanke zaradi bolezni in nesreč pri delu. Pri tem je imela precej uspeha, kar kažejo naslednji podatki:

leta 1958	5,18 % izostankov
leta 1959	6,35 % izostankov
leta 1960	5,44 % izostankov
leta 1961	6,08 % izostankov
leta 1962	5,69 % izostankov
leta 1963	4,64 % izostankov
leta 1964	4,69 % izostankov
leta 1965	4,24 % izostankov
leta 1966	3,52 % izostankov
leta 1967 I. polletje	2,87 % izostankov

Instrumenti, ki se jih je posluževala železarna za znižanje izostankov zaradi bolezni in nesreč pri delu, so bili interni samoupravni akti, s katerimi je organizacija določila nagrajevanje vseh tistih delavcev, ki niso imeli izostankov zaradi bolezni ali nesreče pri delu.

nje in ostanke stroškov iz lanskega leta pokrili iz celotnega dohodka, doseženega v letu 1967.

— Potrdi se pravilnik o delitvi stanovanj železarne Ravne.

Predlog točkovnega sistema, ki naj bi služil za dopolnitev meril, naštetih v 23. členu pravilnika, je posredovati stanovanjskim komisijam pri sklopih obratov s predlogom, da ga pri delitvi stanovanj in ugotavljanju prednostnega reda prosilcev upoštevajo in prilagodijo svojim potrebam.

— Odobri se odpis dotrajanih, neuporabnih in že amortiziranih delov osnovnih sredstev, navedenih v predlogu.

Nekaj let je bil uveden dodatek za stalnost, tako se je imenovala nagrada zdravim. Kdor je bil v staležu bolnih enkrat v kvartalu, je bil prikrajšan za 5 %, za dvakratno bolezen je izgubil 10 % kvartalne premije in 10 % letne premije na povprečni osebni dohodek.

Po določenem času smo zasledili, da je instrument za znižanje izostankov zaradi bolezni na škodo zdravju. Zato so samoupravni organi predlagali odpravo tega instrumenta. Poslužili smo se drugega, ki ga je prinesel zakon o zdravstvenem zavarovanju leta 1962 — stroge administrativne kontrole bolnikov na domu s tesnim sodelovanjem obratne ambulante. Uspeh tudi to pot ni izostal.

Zatem, to je leta 1963 do 1966, se je stalež bolnih normaliziral. V staležu bolnih so bili res bolni in poškodovani ljudje. Za še večje znižanje bolniških izostankov bi sedaj prišli v poštev drugi ukrepi, kot so: izboljšanje delovnih pogojev, odprava škodljivih vplivov na določenih delovnih mestih s predhodnimi analizami in ugotovitvami škodljivih vplivov na zdravje sodelavcev.

Z uveljavitvijo gospodarske reforme in s tem v zvezi s spremembami v zdravstvenem zavarovanju 1.) 27. 7. 1966 in 2.) 1. 1. 1967, ko so delovne organizacije same odločile, kakšno bo nadomestilo do 30 dni, ker ga sedaj izplačujejo iz svojih sredstev, so bile dajatve v času bolniškega dopusta občutno zmanjšane. Tako si je večina, ki ni bila nujno potrebna pomoči, premislila iskati zdravniško pomoč oziroma se prijaviti v stalež bolnikov.

Izostanki zaradi bolezni so se znižali v železarni pod republiško povprečje (republiško povprečje je 6 % — v železarni

Ravne pa 2,87 %), kljub temu da so pogoji dela v težki industriji, kot je železarna, zelo težki zlasti zaradi nezdravega okolja v nekaterih obratih.

Nastaja vprašanje, do katere meje je lahko zmanjšati reductibilni del absentiizma — predvsem zaradi odsotnosti zaradi bolezni in poškodb — brez škode za zdravje, telesno in duševno kondicijo delavcev. Ugotovljeno je, da je pomembnejše zmanjšanje absentiizma možno šele potem, ko pride do izraza resnična skrb za zdravje in varnost delavca, ter tedaj, ko smo pristopili k načrtnemu, kontinuiranemu reševanju tega problema ob združitvi naporov tako vodilnih kot ostalih delavcev.

Ta vprašanje je mogoče reševati samo s kompleksno zasnovanimi ukrepi in akcijami, ki pa morajo biti plod temeljite ekonomske, organizacijske, sociološke, zdravstveno-socialne in psihološke analize delovne in življenjske situacije delovne skupnosti kot celote kakor tudi posameznih delovnih skupin ali celo posameznih članov delovne skupine.

Cilj analize in namen raziskave je bil: 1. da ugotovim, katere kategorije ljudi so bile največ prizadete zaradi ukrepov gospodarske reforme v zdravstvu; 2. da osvetlim problem prej, ko se bodo delovne organizacije ponovno odločale za višino zdravstvenega standarda v zvezi z novimi tezami o sistemu zdravstvenega varstva, ki je že v razpravi.

Za proučevanje sem izbrala vse primere bolezni v železarni od 1. 1. 1966 do 30. 4. 1966, to je pred zaostritvijo pogojev, in primere od 1. 1. 1967 do 30. 4. 1967 po spremembi zakona o zdravstvenem zavarovanju.

Isto letno obdobje sem vzela zato, da ne bi prišlo do bistvenih razlik zaradi različnih vplivov vremenskih razmer na zdravje zaposlenih.

Podatki za raziskavo so vzeti iz osebnih evidenčnih kartonov zaposlenih v železarni, kamor se knjižijo vsi izostanki zaradi bolezni in nadomestila osebnega dohodka za vsak primer bolezni posebej z diagnozo.

Strugo poglobljajo

Guganje je resna stvar

I. PRIMERJAVA IZOSTANKOV GLEDE NA VIŠINO OSEBNEGA DOHODKA

1. V letu 1966 je bilo v staležu bolnih od 1. 1. 1966 do 30. 4. 1966 skupaj 655 oseb, od skupnega števila sta bili bolni 502 osebi ali **76,64 %** s **podpovprečnimi osebnimi dohodki**, 153 oseb ali 23,35 % z nadpovprečnimi osebnimi dohodki.

2. V letu 1967 je bilo v staležu bolnih od 1. 1. 1967 do 30. 4. 1967 skupaj 479 oseb, od skupnega števila je bilo bolnih 177 oseb ali **36,95 %** s **podpovprečnimi osebnimi dohodki**, 302 osebi ali 63,05 % z nadpovprečnimi osebnimi dohodki.

Iz navedenih podatkov je razvidno, da so bili leta 1966 na bolniškem dopustu večinoma sodelavci s podpovprečnimi osebnimi dohodki. V letu 1967 pa je bilo pravo nasprotje, na bolniškem dopustu so bili v večini primerov sodelavci z nadpovprečnimi osebnimi dohodki.

POVPREČJE OD V LETU 1966 JE 86.444 S din za obdobje januar-april.

POVPREČJE OD V LETU 1967 JE 80.397 S din za obdobje januar-april.

Iz navedenega sledi, da si socialno ogrožene osebe, ki so zaradi slabih ekonomskih razmer bolj izpostavljene boleznim kot ekonomsko dobro situirane osebe, ne morejo privoščiti izostanka zaradi boleznim, ker je sicer ogrožena njihova eksistenca ob tako občutno zmanjšanem OD.

II. NA BOLNIŠKEM DOPUSTU JE BILO

	od 1. 1. 1966 do 30. 4. 1966	od 1. 1. 1967 do 30. 4. 1967
--	---------------------------------------	---------------------------------------

1. samcev	24,43 %	29,80 %
2. z 1 druž. član.	19,61 %	20,00 %
3. z 2 druž. član.	27,30 %	22,00 %
4. s 3 druž. člani	14,48 %	17,00 %
5. s 4 druž. člani	8,45 %	6,20 %
6. s 5 druž. člani	4,37 %	3,40 %
7. s 6 in več	1,36 %	1,60 %

Iz podatkov je razvidno, da je v istem obdobju lanskega leta bilo na bolniškem dopustu največ sodelavcev, ki preživljajo

po 2 družinska člana, to je 27,30 %, kar je popolnoma normalno, saj je v podjetju največ teh sodelavcev.

V nasprotju pa so podatki v istem obdobju letošnjega leta, ko prevladujejo samci z 29,80 % od skupnega števila bolnih, medtem ko očetje, ki preživljajo po dva družinska člana, zasedajo drugo mesto.

III. PO DOLŽINI BOLEZNI JE IZOSTALO Z DELA

	od 1. 1. 1966 do 30. 4. 1966	od 1. 1. 1967 do 30. 4. 1967
do 7 dni	58,75 %	42,63 %
od 7 do 30 dni	29,98 %	40,73 %
nad 30 dni	11,27 %	16,63 %

Iz navedenega podatka je razvidno, da je manj kratkih obolenj, ki so lažjega značaja v letošnjem letu. Nasprotno pa so porasla daljša oziroma težja obolenja, kar kaže že prve neugodne rezultate glede ukrepov v zdravstvenem zavarovanju.

IV. PO STAROSTI SO BILI V STALEŽU BOLNIH

	od 1. 1. 1966 do 30. 4. 1966	od 1. 1. 1967 do 30. 4. 1967
do vklj. 25 let	23,46 %	14,34 %
od vklj. 26—35 let	23,84 %	16,02 %
od vklj. 36—45 let	22,98 %	15,18 %
od vklj. 46 dalje	23,42 %	16,84 %
skupaj	23,50 %	15,52 %

V. PRIKAZ PO SKUPINAH BOLEZNI

vrsta bolezni	od 1. 1. 1966 do 30. 4. 1966		od 1. 1. 1967 do 30. 4. 1967	
	primerov	%	primerov	%
1. bolezni dihal	209	25,77	209	29,20
2. želodčne in prebavne motnje	84	10,36	73	10,21
3. hišne nesreče	76	9,37	73	10,20
4. obratne nesreče	50	6,16	42	5,87
5. bolezni srca in ožilja	21	2,59	13	1,82
6. psihonevroze	20	2,46	18	2,52
7. TBC	3	0,36	2	0,28
8. ostale bolezni	351	43,28	285	39,80
skupaj primerov	811	100,00	716	100,00

Pripomba: primerov je več, kot kažejo zgoraj navedeni podatki, ker so prikazane bolezni, ki so se pojavile, in ne osebe. Npr. ena oseba je bila v staležu bolnih za različne diagnoze.

Izmed bolezni so še vedno na prvem mestu bolezni dihal, daleč pred ostalimi skupinami obolenj, in se iz leta v leto pojavlja več teh obolenj, za kar bo potrebno podrobnejših raziskav.

Sledijo bolezni želodca in prebavne motnje, hišne nezgode (tu so vštete vse bolezni oziroma prometne nesreče); te so celo v porastu, kar je znano in razumljivo zaradi vedno večjega prometa na cestah.

Zaostajajo pa bolezni srca in ožilja, prav tako ostale bolezni, ki niso specificirane.

ZAHVALA

Ob prerani in težki izgubi našega ljubljenega sina, moža, očeta in brata **Franca Navotnika** se najpristrčneje zahvaljujemo vsem, ki so nas tolažili v teh težkih dneh. Hvala vsem, ki so pokojnega na smrtni postelji obiskovali, ter tistim, ki so ga prav tako v velikem številu spremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo njegovim ožjim sodelavcem za vso pomoč in sočustvovanje, hvala tudi železniški godbi in vsem govornikom.

Mama, žena in otroci

Odstotki so računani glede na strukturo starosti zaposlenih v železarni.

Iz podatkov je razvidno, da so v staležu bolnih prevladovali v letu 1966 delavci v starostni dobi od vklj. 26 do 35 let, medtem ko so v letošnjem letu prevladovali delavci najstarejše grupe, to je od vklj. 46 let dalje, kar prav tako potrjuje podatek o resnosti obolenj.

V interpretacijo in orientacijo navajam še strukturo starosti v železarni Ravne.

Od skupaj 3195 zaposlenih delavcev v železarni je:

	oseb	od tega žensk
do 25 let	767	182
od 26—35 let	1317	198
od 36—45 let	731	114
od 46 let dalje	380	47

Iz navedenih podatkov je razvidno, da v večini primerov zasedajo delovna mesta delavci v starosti od 26 do 35 let starosti, kar ravno tako opravičuje nizek stalež bolnih.

VI. PRIKAZ OBOLNENJ PO OBRATIH

Primerjave z istim obdobjem lanskega leta ne bom objavila, ker so bile spremembe pri organizaciji oddelkov (ustanovljena je bila IVD skupina iz odvečnega kadra v posameznih obratih), zato slika ne bi bila realna (glej tabelo na str. 9!)

Primerjavo z IVD skupino bom izpustila, ker je očitno, da so v to skupino obrati izločili nesposobne — bolne delavce, zato bi bila primerjava nerealna.

Iz tabele je razvidno, da je med zaposlenimi največ primerov obolenj v upravi, kamor sta šteti tudi skladiščna in varnostno nadzorna služba. V teh dveh oddelkih so zaposlene večinoma invalidne in manj

zmožne osebe, ki iz upravičenih razlogov odhajajo na bolniški dopust. Sledijo OTKR, livarna, energetski oddelek in kladivarna.

Drugačna je slika, če pogledamo izgubo

delovnih dni, kar kaže na resnost obolenj. Po resnosti obolenj sta na prvem mestu čistilnica in livarna, kjer je odstotek izgube delovnih dni najvišji, 50 % nad povprečjem v železarni, kar je razumljivo,

saj je ta obrat najtežji po svojem okolju. V tem obratu se javlja največ nezgod in poklicnih bolezni, kar je razvidno iz kolone 3.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. 1. — 30. 4. 1967 obrat	Štev. zaposl. pov. I—IV	ON	HN	TBC	bolez. dihal	bolez. srca in ožilja	želoč. in preb. motnje	psiho- nev. in nevroze	ostale bolezni	skupaj primer.	povpr. izost. dni
topilnica	240	3,75	2,91		4,58		1,25		3,75	16,25	4,83
čistilnica	158		3,16		9,49	1,89	3,16	0,63	5,69	24,05	
livarna	307	2,60	3,90	0,32	6,51	0,65	1,95	0,97	9,77	26,38	5,22
valjarna	299	2,34	3,34		5,35	0,33	2,01	1,67	5,68	20,72	2,52
kladivarna	221	2,26	3,62		5,88	1,81	2,26	1,36	8,14	25,34	4,96
termična obdelava	62		0,16		0,64		0,16		0,64	1,60	4,86
mehanična delavnica	583	0,51	2,23		8,06	0,34	2,74	0,85	10,46	25,21	4,41
vzmetarna	81	0,12			0,24		0,24		0,86	1,48	2,18
jeklovlek	41		0,24		0,48				0,97	1,70	1,55
energetski	114	0,88	1,75		13,15		3,50		7,01	26,32	2,27
strojni remont	204	1,47	1,96		3,92		0,49		1,47	9,31	1,01
elektro remont	109	0,92			3,66		1,84		4,58	11,01	2,95
gradbeni remont	66	1,52			1,52		4,55		7,58	15,16	4,52
promet	108		1,85		2,77				1,85	6,48	3,60
OTK	219	0,45	0,90	0,45	4,57	0,45	5,02		15,52	27,40	4,97
uprava	383	0,26	0,78		8,09		1,82		17,49	28,45	4,13
IVD	10	2,50	7,50		17,50		2,50	2,50	10,00	42,50	2,44
skupaj	3205	1,31	2,27	0,06	6,52	0,40	2,27	0,56	8,89	22,34	3,63

ZAKLJUČKI IN PREDLOGI

Težki delovni pogoji so sedaj glavni povzročitelji obolenj v podjetju. Simulantov, lahko rečem, ni več. K temu so v glavnem pripomogli zaostreni ukrepi gospodarske reforme in nizek življenjski standard delavcev s podpovprečnimi osebnimi dohodki.

Ugotavlja se, da posamezniki prebolevajo bolezni na delovnem mestu ali na rednem letnem dopustu. Posledice bodo dolgotrajne in kronične bolezni. Zaradi tega se v bodoče naj ne bi zategoval standard bolnih, temveč obratno, treba je omogočiti bolnim čimprejšnje okrevanje, kar bo imelo ekonomski in humani učinek hkrati.

V zadnjih letih je podjetje povečalo prizadevanje, da bi se zboljšali delovni in življenjski pogoji zaposlenih, toda bolj smelo in uspešno je treba začeti s preventivnim delom in dati večji poudarek odstranjevanju tistih vzrokov, ki v največji meri povzročajo obolelost in invalidnost delavcev.

Uspešnost reševanja socialnih problemov oziroma zdravstvenih problemov zavisi od dobro organizirane kadrovske socialne, zdravstvene in HTV službe, katerih osnovna naloga je:

1. da pravočasno odkrivajo, preprečujejo in odstranjujejo vzroke, ki povzročajo obolenja in poškodbe;

2. da skrbijo za zdravljenje svojih bolnikov;

3. da zaradi uspešnega reševanja problemov te kategorije delavcev tesno sodelujejo z obratno ambulanto, HTV službo, obratovodstvi in samoupravnimi organi, kakor tudi z zavodom za socialno zavarovanje in drugimi institucijami.

Zgodnje zdravljenje začetnih in lažjih obolenj je ena izmed osnovnih postavk v preprečevanju naraščanja števila kroničnih obolenj.

Da bi zboljšali preventivno delo, pravočasno odkrivali obolenja in odstranjevali vzroke obolenj delavcev, predlagam, da delovna skupnost preide od administrativne akcije zniževanja izostankov zaradi bolezni na zdravstveno preventivo, ki se naj vrši zlasti:

— s proučevanjem organizacije delovnega procesa, delovnega okolja ter ukrepov za preprečevanje zdravju škodljivih posledic;

— z dajanjem predlogov za preureditev zdravju škodljivih delovnih mest in odstranjevanjem kvarnih vplivov na teh delovnih mestih;

— z analiziranjem gibanja staleža nezmožnih in nesreč pri delu ter dajanjem predlogov za zboljšanje HTV;

— z zdravstvenim prosvetljevanjem in organiziranjem tečajev za prvo pomoč;

— s cepljenjem oziroma imuniziranjem delavcev proti raznim obolenjem.

Za izvrševanje spredaj navedenih nalog naj bi se pooblastilo naslednje službe: obratno ambulanto, to je zdravstveno službo s specialistom za medicino dela, službo HTV in socialno službo v okviru splošnega sektorja.

Zdravstveni tehnik, ki naj bi bil zaposlen v podjetju, pa naj bi kontroliral kalorično in vitaminsko vrednost prehrane, to je toplega obroka, in skrbel za analizo pitne vode ter za red v ambulanti prve pomoči.

Sprejet je pravilnik o delitvi stanovanj

V eni izmed prejšnjih števil Informativnega fužinarja je bilo v celoti objavljeno besedilo predloga pravilnika o delitvi stanovanj naše železarne. Na predlog so zaposleni imeli več pripomb. Pripombe so se nanašale predvsem na pogoje za pridobitev pravice do stanovanja. Zaradi deljenih mnenj je tudi delavski svet prvič začasno odložil njegov sprejem. Za uskladitev mnenj in predlogov, izraženih v razpravi, je imenoval posebno komisijo, katere naloga je bila, da sporna stališča uskladi in pripravi nov predlog.

Izpopolnjeni predlog pravilnika o delitvi stanovanj je delavski svet na zadnjem zasedanju potrdil. Spremembe so nastale samo pri določbah, ki urejajo način in višino predplačila ter ostale pogoje upravičenosti do stanovanja. Ker je bilo besedilo pravilnika že predhodno objavljeno, danes z namenom, da bi bili zaposleni seznanjeni s sprejetimi dopolnitvami in s

korigiranim besedilom, navajamo samo tista določila in člene, pri katerih so bile dopolnitve opravljene.

Delno ali v celoti je spremenjeno besedilo naslednjih členov:

6. člen

Delavski svet podjetja:

- predpiše pravilnik o delitvi stanovanj železarne Ravne;
- vsako leto ob delitvi sredstev sklada skupne porabe določi višino in razdelitev sredstev, namenjenih za izgradnjo stanovanj;
- odloča o dodelitvi in pogojih dodelitve stanovanj železarne osebam, ki niso člani delovne skupnosti železarne Ravne.

7. člen

Upravni odbor ob vsakokratnem razpisu stanovanj na utemeljeni predlog uprave podjetja in stanovanjske komisije določi

število stanovanj, s katerimi razpolaga stanovanjska komisija pri DSP. Tako izločena stanovanja se dodeljujejo predvsem:

- strokovnim delavcem, ki jim je pravico do stanovanja železarna zagotovila z razpisom ali razglasom delovnega mesta;
- izrednim socialnim primerom;
- borcem NOB;
- osebam, ki niso v rednem delovnem razmerju z železarno Ravne, če tako odloči delavski svet podjetja.

Dodeljevanje stanovanj po tem členu se vrši po določbah tega pravilnika, kolikor upravni odbor v izjemnih primerih drugače ne odloči.

Stanovanjska komisija mora o razdelitvi teh stanovanj poročati upravnemu odboru železarne Ravne.

16. člen

Član delovne skupnosti, kateremu se dodeli stanovanje, mora za pridobitev stanovanjske pravice pred vselitvijo naložiti predplačilo v višini, ki znaša:

- prvo leto po sprejetju pravilnika 12-mesečno ekonomsko najemnino za stanovanje, ki mu je dodeljeno;
- drugo leto po veljavnosti pravilnika 24-mesečno ekonomsko najemnino za stanovanje, ki mu bo dodeljeno;
- za tretje in naslednja leta 36-mesečno ekonomsko najemnino, določeno za stanovanje, ki mu bo dodeljeno.

Predplačilo se nosilcu stanovanjske pravice vrača v obliki zmanjšane najemnine za amortizacijo stanovanja vse do časa, dokler znesek predplačila za te namene ni v celoti poračunan.

17. člen

Upravni odbor je pooblaščen, da lahko na utemeljeni predlog in priporočilo stanovanjske komisije pri DSP v primerih, navedenih v točkah b) in c) 16. člena, oprosti prosilca delnega plačila prispevka, vendar znižanje ne more biti nižje od 12-mesečne ekonomske najemnine.

18. člen

Člani delovne skupnosti železarne Ravne si praviloma pridobijo pravico sodelo-

vati v razpisu za pridobitev stanovanjske pravice po treh letih neprekinjene zaposlitve v železarni Ravne.

Delavci, ki še niso neprekinjeno 3 leta zaposleni v železarni, in bi se jim vseeno dodelilo stanovanje, plačajo znesek na račun predplačila za pridobitev stanovanjske pravice v višini, določeni v 16. členu pravilnika.

19. člen

Če se nosilec stanovanjske pravice iz dodeljenega stanovanja izseli pred časom, preden mu je bilo v obliki zmanjšane najemnine vrnjeno predplačilo, mu preostali znesek predplačila v roku 1 meseca, potem ko je stanovanje izpraznil, vrne stanovanjsko podjetje.

Besedilo ostalih členov je ostalo nespremenjeno.

Z namenom, da bi vsi zaposleni bili seznanjeni s prečiščenim in dopolnjenim besedilom pravilnika o delitvi stanovanj, bo verjetno prav, da si prvotno objavljeno besedilo pravilnika dopolnijo z danes objavljenimi in potrjenimi spremembami.

-et

SKLEPI UPRAVNEGA ODBORA

Na sejah meseca avgusta je upravni odbor razpravljaval:

- o pripravi materiala za zasedanje DSP,
- o predlogu dopolnitev pravilnika o medsebojnih delovnih razmerjih železarne Ravne,
- o dodelitvi štipendij za šolsko leto 1967/1968.

Posebna seja upravnega odbora je bila v zvezi s problemom, ki je nastal s slabim startom poslovanja v drugem polletju letošnjega leta, in ukrepi, ki naj bi za izboljšanje poslovanja bili storjeni. Upravni odbor je bil seznanjen tudi z vsebino razgovorov ob obisku podpredsednika in dveh članov Izvršnega sveta SR Slovenije v naši železarni. Na sejah je kot vedno obravnaval tekočo poslovno problematiko podjetja in odločal o vlogah in prošnjah, ki so jih posamezniki naslovili na njegov naslov.

Usklajen predlog pravilnika o medsebojnih delovnih razmerjih z dopolnitvami temeljnega zakona o delovnih razmerjih je bil izdelan konec junija letos. Čas za razpravo in morebitne pripombe je bil določen do 10. 7. 1967. O samem predlogu pa naj bi delavski svet razpravljal na zasedanju prejšnji mesec. Do časa, ki je bil določen za zbiranje predlogov, je pripela samo ena pripomba, ki se je nanašala na delovno dobo in s tem na dolžino pripadajočega letnega dopusta. Razprava na upravni odbor je opozorila, da predlog pravilnika zaradi reševanja ostalih nujnejših problemov v obratih ni bil dovolj prediskutiran, in da je potreben verjetno nekaterih dopolnitev, zaradi česar naj bi se njegov sprejem začasno odložil in podaljšal rok za razpravo. Na podlagi kasnejših razprav so bili oblikovani dodatni predlogi za dopolnitev in spremembo nekaterih določil. Namen predlogov je v tem, da naj se točneje razčlenijo pravice in odgovornosti posameznih delavcev ter poskušajo poenostaviti in približati dejanski praksi postopki, določeni s temeljnim zakonom o delovnih razmerjih. Tako prejšnji kakor tudi novi predlog dopolnitev ne vnašata v pravilnik bistvenih sprememb. Upoštevana le tiste dopolnitve, ki so se v času, ko je bil pravilnik že v veljavi, pokazale, da jih je treba natančneje določiti. Na novo je v predlogu urejeno vprašanje neplačane odsotnosti z dela. Zaradi pomanjkanja naročil v nekaterih obratih posamezni zaposleni želijo, da se jim odobri neplačana odsotnost z dela. Te možnosti doslej veljavni pravilnik ni dopuščal, praksa pa je pokazala, da je v naših normativnih aktih urediti tudi to možnost odsotnosti z dela. Dopolnjeni predlog odpravlja tudi omejitve za delo

preko polnega delovnega časa. Ta zahteva je bila postavljena zaradi tega, ker posameznih dobav zaradi prekratkih dobavnih rokov nismo mogli izvršiti v rednem delovnem času in je za pravočasno dobavo pogosto potrebno delo prek polnega delovnega časa. Na novo naj bi bil urejen tudi način premeščanja zaposlenih znotraj obratov in razporeditve med obrati. Poseben del pravilnika ureja materialno in disciplinsko odgovornost. Vse predlagane spremembe imajo namen, da se v sedanjih situacijah poenostavijo postopki in lažje izvedejo ukrepi za boljšo gospodarnost in poslovanje železarne. Skladno s spremembami, ki naj bi bile izvršene v pravilniku o medsebojnih delovnih razmerjih, so temu ustrezno predlagane tudi dopolnitve statuta.

O predlogu za dodelitev štipendij je upravni odbor razpravljaval dvakrat. Ugotovljeno je bilo, da je bil predlog prvič premalo obravnavan z ekonomskega stališča, da pa to tudi ni bilo možno, ker upravni odbor istočasno ni bil predložen predračun sredstev, ki jih bomo za strokovno izobraževanje letos potrebovali. Lani smo sredstva, ki jih po predpisih formiramo za strokovno izobraževanje, znatno prekoračili, in smo morali razliko pokriti iz sklada skupne porabe. Po mnenju upravnega odbora smo na področju izobraževanja včasih nekoliko preveč širokogrudni. Prav je sicer, da poskušamo s štipendiranjem dobiti za podjetje čim več potrebnega strokovnega kadra, čeprav je istočasno res, da tega ne znamo vedno povsem pravilno zaposliti. Na podlagi tako izoblikovanega mnenja in dejstva, da sredstev, ki jih odvajamo za strokovno izobraževanje, tudi letos ne bomo imeli dovolj na razpolago, je bilo sklenjeno, da se v šolskem letu 1967/68 dodelijo štipendije naslednjim prosilcem:

I. na FNT — oddelku za metalurgijo

— Cirilu Zevniku, sedaj slušatelj 2. letnika, pod pogojem, če izpolni pogoje za vpis v 3. letnik;

— Antonu Žvikartu, ki je lani končal gimnazijo in je sedaj zaposlen v železarni. Za prvo leto študija se mu odobri kredit v višini štipendije prvega letnika. Če bo naslednje leto izpolnil pogoje za vpis v 2. letnik, se mu kredit spremeni v štipendijo, v nasprotnem pa mora izplačani znesek vrniti.

II. na fakulteti za strojništvo

— Marjanu Senici, slušatelju 2. letnika, pod pogojem, če izpolni pogoje za vpis v 3. letnik. Ker je prosilec štipendist Iskre, mora z dose-danjim štipenditorjem sam doseči sporazum

o prekinitvi pogodbe o štipendiji. Naša železarna Iskri v tem primeru vrne doslej izplačane zneske štipendije, s tem da se pogodbene obveznosti v celoti prenesejo na našo železarno;

— Andreju Hudoverniku, slušatelju 1. letnika, pod pogojem, če izpolni pogoje za vpis v 2. letnik.

III. na fakulteti za elektrotehniko

— Dragu Delopstu, sedaj slušatelj 2. letnika.

IV. na tehniški srednji šoli

a) elektro oddelku — jaki tok:
— Vinku Krajncu, ki je letos končal osemletko;

b) elektro oddelku — šibki tok:
— Milanu Višinskemu, ki je letos končal osemletko;

c) kemijskemu oddelku v Rušah:
— Nevenki Gostenčnik, ki se bo letos vpisala v 2. razred.

Za metalurški oddelak TSS ni prispela nobena prijava. Odločeno je, da dodatno ni treba iskati kandidatov za šolanje na tem oddelku, in da naj ostanejo razpisane štipendije neod-dane.

Prošnje v železarni zaposlenih, da bi se jim omogočilo šolanje na Višji šoli za organizacijo dela v Kranju, je reševati v okviru zasnovanih predavanj, ki naj bi jih ta šola organizirala pri nas na Ravnah za potrebe naših strokovnih delavcev.

Ugodeno je bilo prošnji Edvarda Goloba za oprostitev vračila preostalega zneska štipendije za čas šolanja njegovega sina na dveletni šoli za priučevanje na Ravnah.

Ker smo lani znatno presegli sredstva, ki jih po predpisih formiramo za strokovno izobraževanje, in z namenom, da letos to ne bi bil ponovno primer, je bilo naročeno kadrovskemu oddelku, da mora izdelati predračun stroškov strokovnega izobraževanja. V predračunu mora ločeno prikazati izdatek za štipendije in ločeno za ostale potrebe izobraževanja. Predračun pa mora upoštevati tudi izdatek, ki bi ga morali v podjetju kriti, če bi bil osvojen predlog, da na nadaljnjo strokovno izpopolnitev na fakultetah pošljemo ljudi iz delovnega razmerja. Ta predlog mora vsebovati vse primere, ki bi konkretno lahko prišli v poštev. Do časa, da bo pripravljen pregled strokovnega izobraževanja in za to potrebnih finančnih sredstev, se odloži:

— predlog komisije za kadre in delovna razmerja za dodaten razpis štipendij na ekonomski fakulteti,

— predlog, da za potrebe železarnice na študij na ekonomsko fakulteto pošljemo že v železarni zaposlene iz delovnega razmerja,

— prošnja v strojnem remontu zaposlenega Antona Rusa, da bi mu v železarni krili del stroškov za čas šolanja na delovodski šoli, oddelku za odrasle, v Slovenj Gradcu.

Upravni odbor je bil nadalje seznanjen, da razpoložljive kapacitete v MIS letos samo z našimi potrebami ne bodo zasedene. Izoblikovan je bil predlog, da bi vpis v MIS omogočili tudi izven naših potreb. Stroške šolanja za to število učencev bi pokrivala občinske skupščine, iz katerih področij bi učenci bili vpisani. Zaradi spremenjenih pogojev vpisa, ki bi zaradi tega nastali, je bilo predlagano, da se učencem, ki se bodo letos na podlagi naših potreb vpisali v prvi razred MIS, ne bi dodelila štipendija. Ta naj bi se dodelila šele po vpisu v drugi razred, pri čemer naj bi bilo osnovno merilo dosežen učni uspeh v prvem razredu. Železarni za učence prvega razreda tako ne bi bilo treba pokrивati stroškov štipendij, temveč bi morali prispevati izobraževalnemu centru samo tisti del stroškov, ki odpadejo na učno in ostalo osebje. Razprava o nakazanem problemu je pokazala, da je predlog sprejemljiv, zato je bilo odločeno:

— Razen naših potreb se letos v prvi razred MIS lahko vpišejo tudi ostali učenci. Stroške šolanja za to število učencev pokriva prizadete občinske skupščine.

— Učencem prvega razreda MIS se letos ne dodelijo štipendije. Štipendija se ob upoštevanju naših potreb dodeli šele naslednje leto, po vpisu v drugi razred. Osnovno merilo za dodelitev štipendije mora biti dosežen učni uspeh učenca v prvem razredu.

— Zaradi potrjene spremembe štipendiranja učencev MIS je pripraviti predlog za spremembo pravilnika o nagrajevanju in štipendiranju učencev MIS in pogodbe o štipendiji.

Zaradi situacije, ki je nastala zaradi slabega starta poslovanja v drugem polletju letos, in nizko dosežene realizacije v mesecu juliju, se je na posebni seji sestal upravni odbor. Upravni odbor je bil pred dilemo, ali OD obračunati po doseženi realizaciji in s tem odkodovati tudi tiste, ki so svojo proizvodnjo izvršili, ali pa pristopiti k izjemnemu obračunu vrednosti enote, ki naj bi kot preventivna mera delovala pri zboljšanju poslovanja v vseh obratih. Vzrokov za tako neugodno gibanje prodaje naših izdelkov je po ugotovitvah upravnega odbora več. Ti se odražajo v neugodnih naročilih, deloma povečanja zaloga gotovega blaga, povečanja proizvodnje blaga, ki ni kvalitetno prevzeto, povečanja izmečka, izvoza, nepravčasne priprave blaga za odpremo in proizvodnih zastojev, ki so nastali zlasti v valjarni. Upravni odbor je ugotovil, da so sicer nastali znatno težji pogoji za prodajo naših izdelkov, da pa nas slabo izvrševanje že sprejetih naročil lahko v bodoče privede še v težjo situacijo. Rešitev je zato samo v izboljšanju proizvodnje v vseh obratih.

Posamezniki so v razpravi opozorili, da nam res primanjkuje naročil, in da bi morali prav zaradi tega paziti, da bi tisto, kar delamo, delali v redu in kvalitetno. Kljub temu pa imamo še pogosto primere, da moramo nekatere izdelke obdelovati in popravljati po večkrat, kar nam poleg ostalih nevršečnosti povzroča dodatne proizvodne stroške. Vodstva obratov bi morala poleg dnevnih podatkov o odpremi dosledneje zasledovati tudi podatke o reklamacijah in popravljenih izdelkih, ki smo jih že dobavili, pa nam jih kupci vračajo. Nekateri so bili tudi mnenja, da so obrati premalo zasedeni s strokovnim kadrom. Upravni odbor je bil opozorjen tudi na napačno miselnost nekaterih zaposlenih, da bomo v podjetju kljub slabi realizaciji in poslovanju našli način in sredstva za izplačilo primernih OD. Po njegovi oceni bi morali vse zaposlene informirati in povedati, kakšno je dejansko stanje in od kod smo za mesec junij, predvsem pa za julij, dobili sredstva za povišanje vrednosti obračunske enote. Analiza poslovanja za mesec julij je pokazala, da so v nekaterih obratih sicer dosegli višino obračunske enote, po kateri so bili obračunani OD za mesec julij, medtem ko v drugih obratih vrednost enote ni bila dosežena niti v višini, ki je bila na podlagi fakturirane realizacije ugotovljena za celotno podjetje. Storjeni ukrep povišanja obračunske enote predstavlja tako že sanacijski ukrep za

Prišle so si nabirat praktičnih izkušenj iz srednje ekonomske šole v Slovenj Gradcu

Foto: H. Gigerl

nekatero obrate. Prav tega pa bi se morali vsi v podjetju zavedati. Po obravnavi problema, ki je nastal, in ukrepah, ki jih je za sanacijo nastale situacije storiti, je upravni odbor sklenil:

— da se julijski obračun OD izvrši z dodatkom 28 S din, tako da vrednost obračunske enote znaša 140 S din z obveznostjo, da se s forsiranjem prodaje v prihodnjih mesecih realizacija tretjega četrtletja dvigne na povprečje 1. polletja in s tem uskladi izplačilo OD z oblikovanjem po pravilniku.

— Potrdijo se ukrepi, ki bodo po liniji uprave podjetja storjeni za izboljšanje poslovanja.

— O situaciji, ki je nastopila kot rezultat slabega poslovanja meseca julija, in ukrepah, ki so bili za izboljšanje poslovanja storjeni, je seznaniti delovno skupnost.

Upravni odbor meni, da je sprejeti ukrep lahko samo začasnega in preventivnega značaja, ki naj da vzpodbudo za izboljšanje proizvodnje. Zmanjšanje števila zaposlenih naj bi bila poslednja mera, s katero bi v železarni smeli stabilizirati naše povprečne OD. Temu ukrepu pa se bomo lahko izognili le z našim skupnim boljšim delom.

Iz ostale poslovne problematike in obravnave je upravni odbor sprejel naslednje sklepe:

Na obvestilo skupšč. obč. Ravne na Koroškem, da je našim predstavnikom v skladu za potrebe komunalne dejavnosti in skladu skupnih rezerv za potrebe gospodarskih organizacij potekel mandat, in da naj zato imenujemo nove člane, se sklene, da se za predstavnike naše železarnice imenujejo:

— v sklad za potrebe komunalne dejavnosti tov. Engelbert Gostenčnik in Jože Potočnik,

— v sklad skupnih rezerv za potrebe gospodarskih organizacij tov. Dušan Miler.

V zvezi z zahtevo službe družbenega knjigovodstva v Mariboru, da naj v sporni zadevi imenujemo predstavnika podjetja, se sklene, da se za predstavnika naše železarnice določi tov. Dušan Miler.

Za kritje stroškov tekmovalcem in ostalim članom ekipe, ki se bodo dne 26. in 27. t. m. na Jesenicah udeležili metalurških iger, se odobri 500.000 S din. Razen kritja stroškov se vsem sodelujočim za dne 26. t. m. odobri službena odsotnost iz železarnice.

Ugodi se prošnji planinskega društva Ravne na Koroškem in jim za njihove potrebe brezplačno odstopi čuvajnico, ki je postavljena pri črpalni postaji ob potoku Reka.

Uprava splošne bolnišnice v Slov. Gradcu se je obrnila na našo železarno s prošnjo, da bi jim za izplačilo OD pri njih zaposlenim začasno posodili 300.000 N din. Prošnja je bila zaradi pomanjkanja finančnih sredstev v železarni odklonjena.

Odobreno je bilo izplačilo nadur zaposlenim v sklopu TPO, ki so jih opravili pri izvedbi izredne inventure.

Na predlog vodstva gradbenega remonta se je pri njih zaposlenemu Antonu Potočniku za delo v podaljšanem delovnem času pri remontu SM peči odobrilo izplačilo 33 nadur.

Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev je bila odklonjena prošnja elektrotehničnega društva podružnice Ravne na Koroškem, da bi naša železarna za v podjetju zaposlene — njihove člane, prispevala del finančnih sredstev za izvedbo strokovne ekskurzije v Avstrijo in Madžarsko. Zaposlenim pa je bil za udeležbo na ekskurziji odobren 1 dan izrednega plačnega dopusta, medtem ko so morali za preostali čas izkoristiti svoj redni letni dopust ter pripadajočo prosto soboto za mesec avgust.

Na obvestilo gospodarske zbornice SRS, da našemu predstavniku v skupščini gospodarske zbornice letos poteče mandat, in da naj zato določimo drugega predstavnika, se sklene, da se za naslednjo mandatno dobo za predstavnika naše železarnice v tem organu imenuje direktor Gregor Klančnik.

Odklonjena je bila pritožba Jožeta Zorman, zaposlenega v valjarni, zoper ukrep vodstva obrata, da se mu za mesec julij zniža odstotek pripadajoče premije.

Iz ostanka razpoložljivih sredstev, ki smo jih letos namenili za dolgoročne kredite članom delovne skupnosti, ki grade lastne stanovanjske hiše, se je odobril za gradnjo stanovanjske hiše dolgoročni kredit v znesku 300.000 S din tov. Gregorju Kotniku, zaposlenemu v valjarni.

Ugodno je bila rešena prošnja v železarni zaposlenega Adolfa Steharnika in odobreno, da se mu izda soglasje, da lahko na delu parcele št. 226/1 v Dobji vasi za lastne potrebe zgradi stanovanjsko hišo. Ker velikost parcele presega obseg zemljišč, ki se dodeljujejo za gradnjo stanovanjskih hiš, se je zadalžilo oddelek za projektiranje in izgradnjo, da skupno z urbanističnim birojem Ravne ugotovi možnost dodatne gradnje stanovanjske hiše na navedeni parceli.

Za potrebe poslovnih prostorov naše železarnice je bil odobren od akad. slikarja Mihajla Devetaka odkup dveh umetniških slik.

Upravni odbor je v smislu sklepa DSP, da je v železarni pristopiti k prodaji stanovanj v stanovanjskih hišah, ki so bile zgrajene s sredstvi naše železarnice, ugodil prošnji inženirja Ivana Kopa, da lahko v traktu trgovske doma odkupi garsonjero, v kateri sedaj stanuje.

Ugodno je bila rešena prošnja Janka Toreja in odobreno, da mu krijemo stroške laboratorijskih vaj, ki jih je moral kot izreden slušatelj opraviti na TSS v Mariboru.

Ugodno je bilo prošnji Franca Verdineka in mu za opravljanje obveznih laboratorijskih

vaj na TSS elektro oddelku v Mariboru odobrenih 6 dni izrednega plačanega dopusta. Razen izredno plačanega dopusta železarna krije tudi stroške laboratorijskih vaj.

Zaradi pomanjkanja dela v nekaterih obratih so posamezni zaposleni pričeli naslavljanje na upravni odbor vloge za odobritev neplačanega dopusta. Ugotovljeno je bilo, da naj bi vprašanje neplačane odsotnosti z dela bilo urejeno na podlagi dodatnega predloga dopolnitev našega pravilnika o medsebojnih delovnih razmerjih. Do časa, dokler pravilnika delavski svet ne bo sprejel, je upravni odbor načelno neplačano odsotnost zaposlenih iz podjetja odobril, kolikor se s tako odsotnostjo strinjajo tudi vodstva obratov. Neplačano odsotnost z dela na podlagi predhodnega pristanka vodstev obratov lahko do tega časa odbrava kadrovski oddelek.

Na predlog uprave podjetja in posameznih sektorjev so bila odobrena službena potovanja v inozemstvo, in sicer:

— inž. Mitji Šipku 8-dnevno službeno potovanje v Francijo z nalogo, da ugotovi tehnične in ostale pogoje v zvezi z njihovo ponudbo za izvoz jeklotitine in vzmeti v to državo.

— Tov. Alojzu Breznikarju so bile za opravljanje nujnih operativnih poslov v Avstriji za naslednje obdobje odobrene 3 avstrijske dnevniče, ki jih bo obračunal na osnovi opravljenih službenih potovanj v to državo.

— Inž. Ivanu Zupanu je bilo odobreno podaljšanje službenega potovanja na Švedsko in v Zahodno Nemčijo za 1 dan oz. od prej odobrenih 9 na 10 dni.

— Gregorju Klančniku, inž. Božu Cimermanu, inž. Jožetu Zuncu in šoferju osebnega avtomobila tov. Avgustu Krivogradu 1-dnevno službeno potovanje v Italijo.

— Antonu Potočniku 6-dnevno službeno potovanje v Bolgarijo v zvezi z dogovori za izvoz rezalnega orodja v to državo.

— Inž. Alenki Rodič in Marjanu Blažiču 10-dnevno službeno potovanje v SSSR v zvezi z ugotovitvijo tehničnih in ostalih prevzemnih pogojev za material, ki naj bi ga izvozili v to državo.

— Inž. Andru Bertapellj 4-dnevno službeno potovanje v Zahodno Nemčijo v zvezi z dogovorom za izvoz pnevmatskega orodja v to državo.

— Za opravljanje nujnih službenih zadev v Avstriji je bilo direktorju Gregorju Klančniku za naslednje obdobje odobrenih 5 avstrijskih dnevnic, ki jih bo obračunal na podlagi izvršenih potovanj v to državo.

— Inž. Janezu Bratini in inž. Jožetu Geršaku 1-dnevno službeno potovanje v Avstrijo.

— Tov. Kolomanu Vrečiču 8-dnevno službeno potovanje na Poljsko, kamor potuje v okviru delegacije UJZ v zvezi z njihovimi naročili, ki naj bi jih naša železarna prevzela za naslednje leto.

— Upravni odbor je vzel na znanje obvestilo disciplinske komisije, v katerem ta opozarja na neurejenost pri postopkih za odkup materiala na licitacijah. Sklenjeno je bilo, da je na nakazane pomanjkljivosti opozoriti odgovorne službe železarne z nalogo, da v bodoče pri tem postopajo po zaključku upravnega odbora.

Člani upravnega odbora so opozorili, da zaposleni v železarni vprašujejo, kdaj bomo v železarni prešli na nadaljnji skrajšani delovni čas. S tem v zvezi se širijo razne informacije, ki v celoti ne ustrezajo dejanskemu stanju. Z namenom, da bi bili zaposleni o naših možnostih nadaljnje prehode na skrajšani delovni čas pravilno seznanjeni, se sklone, da je v septembrski številki Informativnega fužinarja objaviti ustrezno informacijo ter pojasnilo.

Razen naštetih zadev je upravni odbor obravnaval še razne vloge za odobritev izredno plačanih in neplačanih dopustov, za odkup raznega materiala, ki bi ga posamezniki potrebovali za različne osebne namene, in druge podobne vloge. O vseh teh prošnjah je upravni odbor zavzel svoja stališča in sklepe, o katerih pa smo prizadete osebe obvestili. —et

Bogastvo. Velika bogastva so pridobljena z nečastnimi dejanji, majhna pa s svinjarijami.

Janez Žnidar

ORGANIZACIJSKI BREVIR

O NADZOROVANJU

Staro vojaško pravilo se glasi: »Nobena ukaza brez kontrole izvedbe!« Tudi podjetju ne koristi še tako dobro mišljena odredba, če ni smiselno izpeljana. Kdor deli naročila, mora zato kontrolirati njihovo izvrševanje. Vsak predstojnik ima za vse svoje delovno območje pravico in dolžnost kontrole.

Višji predstojnik prenaša s pristojnostjo tudi dolžnosti kontrole. Zanesti se mora, da njemu podrejeni predstojniki izpolnjujejo svojo nadzorno dolžnost. Nadzorna pravica pa ostane višjemu predstojniku v vsakem primeru pridržana.

Vsak položaj ima svoji odgovornosti ustrezno dolžnost kontrole. Višji predstojnik kontrolira, ali še delajo po njegovih splošnih navodilih, kako se giblje prihod naročil, prodaja, kakšno je stanje naročil ter kakšni so stroški in dohodki v posameznih obratih. Nižji predstojnik kontrolira predvsem delo svojih sodelavcev in delavcev po količini in kvaliteti.

Noben predstojnik ne more in mu tudi ni treba vsega kontrolirati. Če bi hoteli vse kontrolirati, bi bilo to negospodarsko in bi delalo vtis pretirane potrebe po gotovosti in nezaupanju do sodelavcev. Z razvojem zavesti do osebne odgovornosti pri posameznih sodelavcih ni več potrebe po odvečni kontroli, istočasno pa so razbremenjeni predstojniki.

Nadzor lahko poenostavimo:

1. Z rednimi, urejenimi obvestili o razvoju po točno označenih postopkih (statistične podloge, periodična poročila, s fikspiranjem tistih točk, ki zajemajo zaželeno podatke).

2. Z rednimi razgovori predstojnikov z njihovimi direktnimi sodelavci, posebno med višjimi predstojniki in predstojniki na vmesnih instancah. Višji predstojniki naj bi si npr. rezervirali določen dan v tednu za te razgovore, tako da direktni sodelavci vedo za dan razgovora in se lahko nanj ustrezno pripravijo.

3. S prenašanjem določenih kontrolnih nalog na posebne sodelavce (npr. kontrolorji v podjetju, revizorji itd.).

Predstojnik se mora zanesti, da ga bodo takoj seznanili s posebnimi dogodki. Čim večja je gotovost, da bo predstojnik o vsem važnem — tudi o neprijetnem — obveščen, tem manj je odvisen od posebne kontrole.

Splošnemu nadzoru in občasnim vzorčnim kontrolam se ne sme odreči.

Noben sodelavec se ne sme odtegniti nadzorni pravici predstojnika. Kdor dela z zavestjo odgovornosti, se mu nadzora tudi ni treba bati. Kdor razume organizacijo podjetja, razume tudi, da je kontrola nujna.

Noben sodelavec ne more in ne sme kontrolirati predstojnika. Nikoli ne sme npr. obratovodja zadolžiti delavca, da bi nadzoroval mojstra. Kdor kaj takega od svojega sodelavca zahteva, organizira vohunjenje, ki ne obeta nič dobrega.

Držimo se pravila 7:

Predstojnik ima dolžnost in pravico nadzorovati izvajanja svojih nalogov. Z ure-

jenim poročanjem, rednimi razgovori z direktnimi sodelavci in s prenosom določenih kontrolnih funkcij na primerno mesto se lahko nadzorovanje poenostavi. Osebna zavest odgovornosti vseh sodelavcev je najvažnejši pogoj, da se izognemo preširoki kontroli.

Za vsakega predstojnika se postavljajo naslednja vprašanja:

Ali izpolnjujem svojo dolžnost nadzovanja na svojem delovnem območju? Ali morda trpijo moji sodelavci zaradi premajhne kontrole? Katere mere nadzora so v mojem oddelku neizogibne? Koliko lahko s pomočjo poročanja napravim posebno kontrolo nepotrebno? Ali razumejo moji sodelavci nujnost urejene kontrole? Imam potrebno razumevanje za nadzorno dolžnost svojega predstojnika? Mu olajšam kontrolo s tekočim poročanjem?

O USKLAJEVANJU

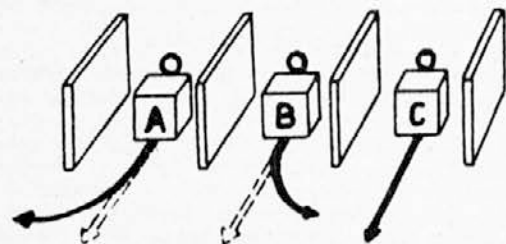
V vsakem podjetju se delo vedno bolj deli. Naloge se razstavijo na večje ali manjše »porcije« in vsak sodelavec dobi tako »porcijo« v rešitev.

Da bi nastala iz teh delovnih »porcij« celota, rabimo močno združevalno silo. Ta izhaja iz vodstva podjetja in se pokaže v različnih merah usklajevanja.

Usklajevanje pomeni, da so ukrepi različnih sodelavcev opravljeni drug za drugim, da si medsebojno ne nasprotujejo, temveč se dopolnjujejo in utrjujejo.

Vzemimo tri šefe A, B in C, ki morajo rešiti naloge, pri katerih se morajo med seboj ubrati. Kaj se zgodi?

Ali dela vsak sam zase, ne da bi se brigal za delovnega tovariša (slika 1).

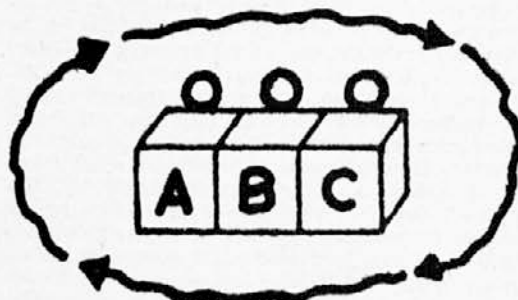

Slika 1

Rezultat: neka višja instanca mora predloge med seboj uskladiti ali že storjene ukrepe korigirati.

Nadaljnji rezultat: jeza pri vseh udeležencih.

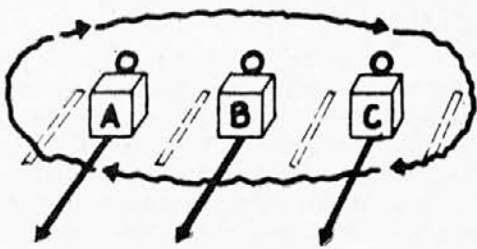
Ali pa: vsi trije najprej sedejo skupaj, se med seboj posvetujejo in se o bistvenih zadevah zedinijo (slika 2).

Slika 2

Nato z vsestranskim sodelovanjem izdelajo podrobnosti (slika 3).

Rezultat: med seboj ubrani predlogi in ukrepi. Delovna razbremenitev za višje

Slika 3

instance, nobene jeze zaradi dvotirnega in napačnega dela.

To samousklajevanje je med sodelavci na vseh stopnjah in med vsemi oddelki nujno, in to vse dotlej, dokler se njihove naloge kjerkoli stikajo; neizogibno pa je tam, kjer so posamezne službe pri svojem delu med seboj odvisne. Tako mora biti npr. zelo tesno sodelovanje med prodajo in proizvodnjo, med konstrukcijo in proizvodnjo, med konstruktorjem in prodajalcem, in to tudi tedaj, če so organizacijsko dodeljeni različnim oddelkom.

Usklajevanje ne nastane samo od sebe; izvršeno mora biti zavestno s pravočasnim sodelovanjem. Poleg skupnih posvetovanj za posamezne primere so se pokazale kot posebno primerne redne konference za izmenjavo informacij in izkušenj.

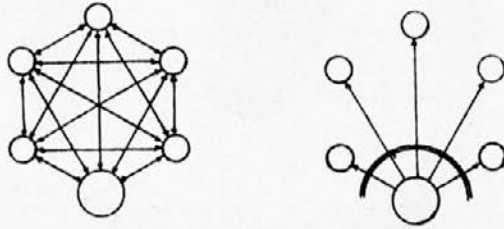
Pri reševanju posebnih problemov so se obnesle komisije, ki so sestavljene iz primernih sodelavcev ne glede na položaj, ki ga zasedajo v podjetju. V kratkih pogovorih se lahko najdejo praktične rešitve, ki so boljše, kot so rezultati dolgih prizadevanj posameznih izoliranih sodelavcev.

Konference in komisije so preizkušeni usklajevalni instrumenti tako dolgo, dokler so vodene in dokler so dobro pripravljene. Skoraj vsak pa je že zapustil nezadovoljen dolgovazne konference in je obžaloval zapravljeni čas.

Konference in komisije smejo biti:

- sklicane samo za razjasnitev določenih, že vnaprej oblikovanih vprašanj;
- vodene od predstojnika, ki pusti k besedi predvsem druge udeležence, kljub temu pa usmerja razpravo k določenemu cilju;
- sestavljene iz sodelavcev, ki imajo k temi kaj povedati in so se na to pripravili.

Take konference so zelo dragoceno organizacijsko sredstvo, ker zahtevajo razgovor med sodelavci, osvetlijo probleme z različnih strani in pomagajo, da se izognemo enostranskim zaključkom.

Slika 4 — nagovor lahko služi za prenašanje informacij, usklajevanje opravimo bolje z razgovori

Kot pravilo 8 si zapomnimo

V vsakem podjetju mora biti dnevno usklajenih mnogo različnih ukrepov posameznih sodelavcev. Ta usklajenost ne nastane sama od sebe, temveč le z zavestnim usklajevanjem. Vodilna mesta so lahko razbremenjena, če se čuti vsak sodelavec dolžnega, da se o kritičnih vprašanjih pogovori z zainteresiranimi tovariši, preden so izdelani predlogi ali sprejeti daljnosežni zaključki.

Stalen kontakt bo bistveno pospešen z dobro vodenimi rednimi konferencami in z ustanavljanjem manjših komisij za razjasnitev nujnih nerešenih vprašanj.

Za predstojnike se postavljajo naslednja vprašanja:

Ali podpiram vsa prizadevanja za izboljšanje sodelovanja v svojem oddelku? Ali peljejo konference, ki jih vodim, h konkretnim zaključkom? Smo jaz in udeleženci vedno zadosti pripravljeni na tēmo, ki jo obravnavamo? Pridejo sodelavci pri tem do besede, ali pa jim predložim enostavno svoje mnenje, ki ga morajo oni sprejeti? Ali sam po možnosti sodelujem s tovariši iz drugih oddelkov? Ali jih pravočasno seznanim z ukrepi, ki sem jih predvidel? Ali vedno upoštevam upravičene ugovore ali pa postavljam ostale pred izvršena dejstva? Se dovolj potrudim za pozitivno sodelovanje na konferencah, ki jih obiskujem? So moje izjave vedno stvarne, kratke in v interesu podjetja?

(Nadaljevanje sledi)

ZA VARNOST NA CESTAH

Spričo naglo naraščajočega števila motornih vozil pri nas ter vse večjega vpliva tujih motoriziranih turistov na eni strani ter vse premalo urejenih parkirnih prostorov posebno v večjih in turističnih krajih na drugi strani, nastaja iz dneva v dan večji problem parkiranja. Nemalo pa je takih voznikov, ki so pomanjkanje parkirnih prostorov občutili na lastni koži npr. v Ljubljani, Trstu, Celovcu itd. V večini primerov je treba parkirati vzporedno med dvema voziloma. Tukaj smo šele ugotovili, da ne znamo parkirati in po večkratnem poizkusu kapitulirali. S tem prispevkom hočemo pomagati vsem tistim, ki so se pri takem manevru pošteno oznojili, ne da bi popolnoma uspeli.

Najprej je treba ločiti dva pojma: ustavljanje in parkiranje.

Ustavljanje vozila je vsaka prekinitev vožnje na cesti, ki traja do 15 minut, razen če se vozilo ustavi zato, da bi se izognilo trčenju z drugim udeležencem v prometu, ali da bi se ravnalo po znaku, s katerim se ureja promet.

Parkiranje je zapustitev vozila na cesti, ki traja več kot 15 minut.

Za razliko med ustavitvijo in parkiranjem vozila je bistven samo čas, kako dolgo vozilo stoji na cesti. Tako se šteje za parkiranje vsaka ustavitve vozila na cesti, ki traja več kot 15 minut ne glede na vzrok, zakaj se je vozilo ustavilo. Pri tem ni bistveno, ali je voznik zapustil vo-

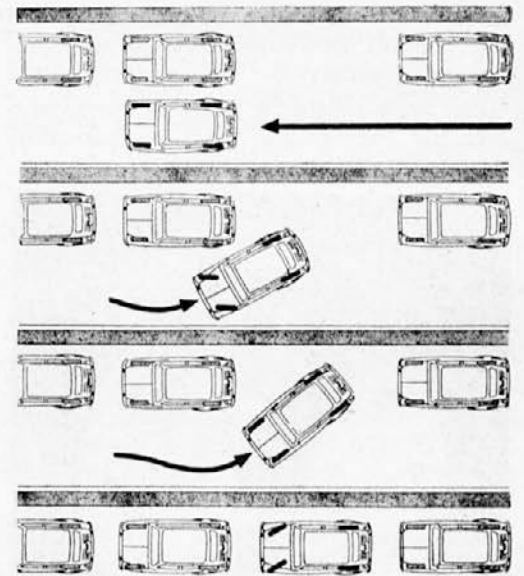
zilo ali je v njem ali ob njem, če je motor v pogonu ali ne itd.

Voznik, ki namerava ustaviti vozilo, mora dati o tem pravočasno ustrezen znak drugim udeležencem v prometu.

Ustavljeno ali parkirano vozilo mora spraviti voznik na tako mesto ob cesti, da ne pomeni ovire ali nevarnosti za vozila, ki vozijo mimo ustavljenega ali parkiranega vozila ali se vključujejo v promet. V naseljih je voznik dolžan omogočiti tudi boljše izkoriščanje prometne površine, ki je namenjena za ustavljanje ali parkiranje vozil.

Na ustavljenem vozilu se ne smejo odpirati vrata, če se s tem ovira vožnja drugih udeležencev v prometu ali ogroža varnost prometa.

Voznik, ki namerava ustaviti vozilo na cesti, ga mora ustaviti tik ob desnem robu vozišča, na cesti, na kateri je promet

Slika 1

samo enosmeren, pa ob desnem ali levem robu vozišča.

Ustavljeno vozilo mora stati vzporedno z vzdolžno osjo ceste in biti obrnjeno v smeri vožnje.

Preden zapusti vozilo, mora voznik, ki pušča vozilo na cesti, ukreniti vse, kar je potrebno, da vozilo ne more kreniti z mesta, na katerem ga je pustil. (Parkirano vozilo zavarujemo s popolno zategnitvijo ročne zavore in z vključitvijo v prvo prestavo, če je vozilo v ravnini ali nagnjeno nazaj oziroma z vključitvijo vzvratne prestave, če je vozilo nagnjeno naprej.) Prav tako mora voznik ukreniti vse, da nepoklicani ne more spraviti vozila v gibanje (zapreti okna, zakleniti vrata itd.).

Parkiranje vzporedno med dvema voziloma

— Nameravano parkiranje nakažemo pravočasno z desnim smernim kazalcem in zavornimi lučmi.

— Svoje vozilo ustavimo vzporedno z vozilom, za katerim nameravamo parkirati v oddaljenosti okoli 60 cm od njega. Zadnji odbijači obeh vozil naj bodo v isti črti, če je naše vozilo po velikosti enako ali pa krajše kot vozilo, za katerim bomo parkirali. Če pa je naše vozilo daljše, potem naj bosta v isti črti prednja odbijača.

— Speljavamo z vzratno vožnjo (polževo vožnjo) nazaj in sukamo volan na desno, da pripeljemo vozilo v položaj kota 45° in tako z vzratno vožnjo nadaljujemo, da se desni konec prednjega odbijača na našem vozilu približa levemu delu zadnjega odbijača na stoječem vozilu. V tej legi obeh vozil prično sukati volan v levo in se pomikati toliko časa, da se vozilo ustavi vzporedno z robom vozišča. Če smo v pravem času in pravilno obračali volan, obstane naše vozilo v najmanjši možni razdalji za spredaj stoječim in istočasno tudi v pravnjeni oddaljenosti od roba vozišča. Prednji kolesi ostaneta v poševni legi, kar nam omogoča, da pri speljavanju s parkirnega prostora izpeljemo po istih kolesnicah. Oddaljenost med dvema voziloma ne sme presegati polovice dolžine avtomobila, s katerim smo parkirali. Posebno važno pri speljavanju s parkirnega prostora, kakor pri pričetku parkiranja je to, da ne oviramo voznikov drugih vozil, in da izvajamo obe opravili takrat, ko smo se prepričali, da z nobene strani ne prihaja nobeno vozilo.

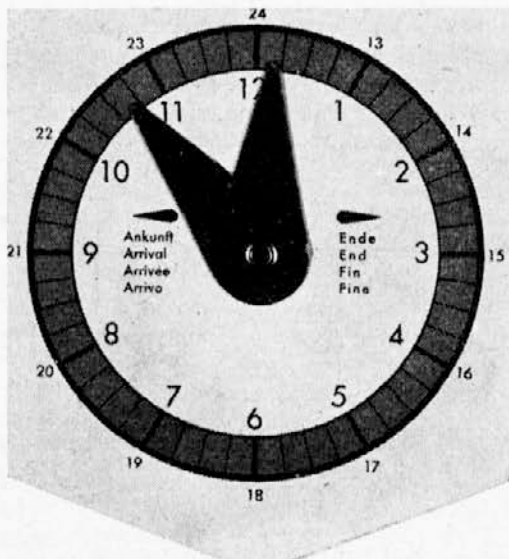
Vsa večja mesta pa imajo po svoje urejeno tudi parkiranje na čas z namenom

Slika 2

v samem središču mesta ali pred javnimi ustanovami, uradi, trgovinami itd. v teku dneva omogočiti parkiranje čim večjemu številu voznikov, ki semkaj prihajajo po opravkih. V nasprotnem primeru bi tukaj parkirali uslužbenci ali prebivalci bližnje okolice po ves dan.

Taki parkirni prostori so označeni, in kot rečeno, v vsakem mestu posebej urejeni, seveda ob možnosti kontrole časa, in sicer s pomočjo tako imenovane »parkirne ure« ali »Parkscheibe«, kot temu pravijo v Avstriji. V Ljubljani npr. so taki parkirni prostori označeni s prometnim znakom »ustavljanje in parkiranje vozil posebej urejeno« z dopolnilno tablo z označbo časa 15 min. V tem primeru gre konkretno le za ustavljanje. Na sliki št. 2 je ljubljanska parkirna ura. Na uri se naravna čas prihoda (cela ura s pomočjo kazalca, minute pa preko pomičnega dela, ki vam tudi pokaže čas odhoda na desni strani okenca). Tako naravnano uro je treba namestiti v notranjosti vozila na

Slika 3

vidnem mestu (najbolje za vetrobranskim steklom).

V Avstriji, npr. v Celovcu, so taki parkirni prostori označeni poleg običajne bele črte še s plavo črto; to je tako imenovana »plava cona« ali »KURZPARKZONE«, kot pravijo Avstrijci. Tudi tukaj je potrebna ura (na sliki št. 3), ki omogoča parkiranje do 1 ure in pol. Črni kazalec naravnano na čas prihoda, rdeči kazalec pa takoj pokaže čas odhoda. Ura je enostavna, predvsem čas je ugoden — daljši v primerjavi z ljubljanskim. Ure si lahko nabavite v knjigarnah, trafikah itd.

Pa še ena razlika je: ljubljanska ura ve-
lja 2 N din, celovška pa je zastoj.

G.

KULTURNA KRONIKA

Javnih kulturnih dejanj zadnji mesec v našem mestu ni bilo, zato imamo priložnost za zapis o področjih, ki sicer spadajo sem, niso pa vezana na noben datum. To je najprej naš odnos do kulturnozgodovinskih spomenikov nabožnega značaja, potem pa spominkarstvo kot kulturni privesek gostinstva oziroma tunizma.

Minila je doba, ko smo v jezici na belogardiste uničevali križe in kapelice. Danes vemo, da so posebno znamenja priče našega lepote čuta v preteklosti, del naše zgodovine kot toliko drugega. Kdorkoli se je kdaj peljal v Celovec prek Šmihela, vsakomur so ostala v spominu imenitna znamenja na križpotjih, ker se izredno lepo skladajo z okolico — s polji vsenaokrog in z gorami v ozadju. Takih znamenj mi ne premoremo dosti. Kjer pa so, so bodisi zanemarjena ali pa jih je obnovila nevesčja roka soboslikarja, da bi nas moralo biti sram nerodnih podob in kričečih barv.

Predobro poznamo žalostno pesem »denarja ni«. Toda tudi ko je še bil, nismo ničesar ukrenili. Zdaj je pač tako, da obnove bližnjih znamenj naročijo in izpeljejo duhovniki s prispevki faranov ali pa zasebniki, ki želijo imeti lepo urejeno okolico svojega doma. Tako je zmeraj odvisno od znanja in okusa posameznikov, kako se bo kakšna stvar izvedla in jo je spet Albin Kranjc na Poljani izpeljal dobro, ker je

obnovo zaupal našemu slikarju Darinku Plevniku.

Sicer pa večina znamenj čaka in propada. Niti jih nima kdo posebej evidentiranih, kaj šele, da bi imeli načrt, kako in kdaj katero obnoviti. Tako je pač — ne očitamo, samo beležimo in opominjamo.

S spominkarstvom, to drobno zvrstvo uporabne umetnosti, ki bolj kot katerakoli druga meji na kič, se pri nas ne pečamo kaj prida. Trgovski dom in trafike prodajajo standardne lesene ptiče in šatulje, ki v ničemer niso značilne za naš kraj. Zato je hvale vredna zamisel vodstva doma železarjev pripraviti nekaj »našega«, kar bo nosilo pečat kraja in kar bodo izletniki radi kupovali za spomin na lepe dni, preživete med nami.

Poglejmo, kaj smo v lično izdelani stekleni stenski omarici pripravili domačemu in tujemu turistu: barvne razglednice Raven v okviru in brez njega, velike in male muce iz žice, črne in bele, s pentljo in brez nje, lesene šatulje z vgraviranim jedilnim priborom na pokrovu ter vizitke.

Bolj ko gledamo in bi radi čestitali k lepi ideji, manj smo veseli »razstave«. Saj od spominkov res ne zahtevamo zmeraj, da bi bili umetnine, toda vsaj lični in pristrčni morajo biti. Naši pa niso.

Zapisali smo že enkrat in danes ponavljamo: zakaj se pri stvareh, ki sodijo na področje likovne umetnosti, ne bi posvetovali s strokovnjaki — slikarji ali vsaj učitelji risanja? Na nedavnih šolskih razstavah smo videli toliko originalnega in lepega, da bi gotovo bilo mogoče doseči ugoden dogovor med šolo in domom železarjev o dobavljanju ličnih in čednih izdelkov. To bi bilo lahko nekaj svežega, vrednega. Bolj bi privabljalo goste, ker bi bilo enkratno tudi v slovenskem merilu. Novosti privabljajo tudi novinarje in od reklame v časnikih je zmeraj kakšna korist, korist pa bi imela tudi šola.

Če pa že ta zamisel iz kakršnegakoli vzroka ne bi bila izvedljiva, bi vsaj domači slikarji lahko izdelali osnutke za kaj bolj domiselnega in domačega. Kakršnakoli rešitev bi bila pač boljše kot sedanja.

K

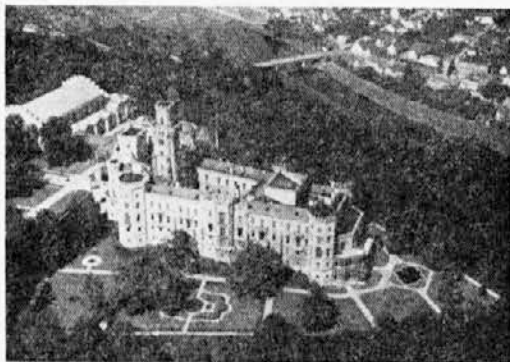
Obnovljeno znamenje na Poljani

Na dopustu pri Čehih

Po posredovanju sindikalne podružnice železarn Ravne in sindikalne podružnice Škodovih zavodov iz Plzna v ČSSR smo odpotovali letos 3. julija v zgodnjih jutranjih urah prek Avstrije na Češkoslovaško na dopust. Naša skupina se je odpeljala v drugi smeri, midva z možem pa prek Viča.

Na meji je mož postave pozdravil s »šta imate«, ni upošteval, da naš s skrbjo oličeni fičko nosi značko MB. Avstrijski carinik se je že navsezgodaj zanimal za »Sliwowitz« in že sva peljala proti Labotu v prebujajoči se dan.

Rahle meglice so se dvigale in bolj in bolj odkrivalo dobro urejen asfaltni trak,

Grad Hluboká

ki naju je z vsakim kilometrom približeval cilju — Plznu. Twinberg — Zeltweg — Sankt Georgen — Trieben — Liezen — Spittal — Wels — malo počitka motorju, malo kalorij nama — in zopet naprej v sončnem jutru. Živahen promet na cestah, v Linzu sva vozila v koloni. Freistadt, zadnji večji kraj pred češko mejo, naju je sprejel s pravo julijsko vročino. Še devizni posli v banki in že brzi po cesti fičko osamljen po asfaltni cesti slabše vrste. Na obzorju se pokažejo stražni stolpi. Mučen občutek: meja — dva Jugoslovana na avstrijsko — bratsko češki meji. Miličniki z brzostrelkami, prijazni cariniki, površen pregled prtljage, zapornica se dvigne in že sva na Češkem.

Sprejme naju ravnina, rahlo gričevnata pokrajina, prvi večji kraj Dol. Dvorišče, ob cesti češnje, vabljivo rdeče, še zelene, pa že obrane, češnje in zopet češnje. Cesta dobra, malo prometa, spočiješ se na njej.

Pripeljeva se v češki Krumlov, ponosno, lepo mesto s pestro zgodovino, nekdanji sedež gospodov Rožnbergov. Grad iz 13. stoletja, v 16. stol. prezidan v renesančnem slogu, poznejše dozidave so v baročno in rokokojskem stilu. Dobro ohranjeno gledališče s kostimi, kulisami in različnimi rekviziti je eno najstarejših v Evropi. Mesto je vredno, da mu posvetiš vsaj en dan, naju pa kliče Plzen, ob šestih naju pričakujejo tovariši iz sindikalne podružnice Škoda.

Preko Čeških Budejovic voziva po skoraj ravni cesti na Vodnany, Pisek, Blatná, Nepomuk; le še 36 km naju loči od Plzna, ura je šele pol štiri, pa si privoščiva počitek kar v travi ob cesti. Le poredko moti popoldansko tišino zvok motorja, blizu na travniku enakomerno brni kosilnica,

brezmejni travniki, žitna polja, tu in tam krompirišče; mejnikov ni, vse je državni sektor.

Ob petih nadaljujeva pot, v predmestju Plzna se ustaviva v »hostinec« — gostilni. Toči se samo vodka in pivo, ki sva ga že tako željno pričakovala. Dobro pivo, z gosto peno. Čehi zelo prijazni, pomagajo si z jugoslovanščino in z rokami. Vprašava za glavni kolodvor Plzna — Gottwaldovo nadraži. Vljudni Čehi nama pomagajo, kolikor se da, najboljši tolmač je bil zemljevid Plzna; kazalec je enak pri Slovencu in Čehu, da — áno — dobro, pa smo se sporazumeli.

Pripeljeva se po navodilih točno na glavni kolodvor. Tam že čaka na nas delegacija 6 tovarišev iz Škodovih zavodov. Prispeli so tudi ostali člani naše skupine. Pristrčni stiski rok, mešanica slovanskih jezikov, glavno — sporazumeli smo se. Popeljejo nas v naše počitniško stanovanje v domov pracovníku Č 2 — Škoda Oborovi Podnik. Večerja v novem, modernem hotelu Škoda. V pristrčnem, tovariškem vzdušju mine večer, naši novi češki znanci so nas sprejeli z vso toplino.

Deset počitniških dni so nam tovariši iz sindikalne podružnice Škoda žrtvovali svoj čas, svetovali, katere znamenitosti Plzna, ožje in širše okolice si naj ogledamo, popeljali so nas na razstavo EX — Plzen 1967, razkazali tovarniški gigant Škodovih zavodov, omogočili ogled ene najbolj znamenitih pivovarn na svetu — Plzenske pivovary — Prazdrou. Vsako jutro so se zanimali za naše počutje in naše želje. Sprejeli so nas kot najdražje goste.

Češkoslovaška, bogata dežela kulturnih zanimivosti, nam je pokazala del svoje lepote, žal, deset dni je prehitro minilo.

Plzen, najzahodnejše slovansko mesto s ca. 145.000 prebivalci, ima polno zgodovinskih in kulturnih zanimivosti. Na glavnem trgu stoji cerkev sv. Bartolomeja iz 14. stoletja v gotskem slogu s 104 m viso-

kim stolpom, s katerega je prekrasen razgled po vsej širni okolici mesta. Zanimive mestne hiše iz časov renesanse, baroka, empira in posebnost — renesančna občinska hiša. Muzeji, stalno gledališče z opero, daleč naokrog znano lutkovno gledališče Spejbl, stara pivovarna s svetovno znanim pivom znamke »urquell« in mogočnimi vhodnimi vrati in še mnogo drugega, vredno ogleda.

Karlovy Vary — 92 km oddaljeni od Plzna, najstarejše in največje zdravilišče zahodne Češke. 12 toplih vrelov od 40 do 72° C, s približno enakimi kemijskimi sestavinami, nudijo s ca. 6 milijoni litri vode na dan pri kopanju in pitju zdravje jetrnim, žolčnim in želodčnim bolnikom. Kopalnišče je znano po vsem svetu, poseben razcvet je doživelo v preteklem stoletju. Komfortni hoteli in sanatoriji v klasičnem in renesančnem stilu z bujnimi rožnatimi nasadi in parki nudijo obiskovalcem polno užitka. Razvita je tudi porcelanska in steklarska industrija. Ljubitelji si lahko ogledajo stalno razstavo Moser in Epiag. Slavni možje preteklega časa Goethe, Chopin, Schiller, Beethoven, Puškin so bili redni gostje tega zdravilišča. Danes je mesto znano po mednarodnem filmskem festivalu.

Marianske Lazne so bile še tudi v načrtu ta dan, zato smo se poslovili od toplih vrelov in reke Teplá. Med gozdovi nas je cesta popeljala v prikupno letovišče, kjer je na enem kraju zbranih toliko čudovitih zgradb kot verjetno nikjer v Evropi. Zdravilišče je doživelo svoj razcvet v 18. stoletju, kronane glave takratne Evrope so preživljale tu svoj oddih. Topli vreli zdravijo bolne na ledvicah, dihalnih organih, astmatike in druge. Šele tri leta so Karlovy Vary in Marianske Lazne odprte tudi za tuje turiste.

7. julija smo obiskali Prago. Po pravici se imenuje mati mest, in zlato mesto ob Vltavi. Hradčany, Mala strana, Karlov most, Křižovnické náměstí, Pražná brána, Narodní divadlo, Karlovo náměstí, Stare město s stolpom, s katerega vidite vso pa-

V pivnici Prazdroj v Plznu

Grad Karlštejn

noramo Prage, Staroměstský orloj z znamenito uro iz 15. stoletja, Novo mesto — Vaclavské náměstí, še in še. Pridite, mesto vas pričakuje, v stari pivnici »U Fleku« vas bodo postregli s posebnim črnim pivom 13‰, ki se toči samo v tej pivnici.

28 km oddaljen od Prage je grad **Karlštejn**, mogočen grad Karla IV. z neprecenljivimi dragotinami in stalnim letnim gledališčem.

Zahodno, 65 km od Prage, leži staro mesto **Kutná Hora**, kjer je Vlašsky dvůr, kjer so leta 1300 kovali srebrne groše kralja Vencela II. Cerkvi sv. Jakoba in Barbare dopolnjujeta s svojimi freskami in arhitektonskimi posebnostmi zgodovinske znamenitosti kraja.

Sedlec je približno 2 km od Kutne Hore oddaljen kraj. Na pokopališču si oglejte gotško kapelico s čudovitimi umetninami, narejenimi iz kosti. Kakšna umetnost, kakšne domisljice! Kaj je s teboj, današnja umetnost?

Dnevi so minevali z ekspresno naglico, vsak dan smo bili bogatejši za nova doživetja, prišel je neizbežen dan slovesa. Še

poslovilna večerja v originalni restavraciji Prazdroj, v neposredni bližini plzenskih pivovarn: plzenski golaž s knedlički in dosti piva, odličnega, 12‰.

Še ogled 12 km oddaljenega gradu **Kozel** s stalno Dvořakovo galerijo in renesančnim pohištvom. Ogromen park z jezerom in nasadi čudovitih vrtnic.

Pa nakup spominkov, saj vsi poznate sloves češkega porcelana in kristala, športniki pridejo na svoj račun, za ženski svet pa še posebej bijoux de Boheme.

Zadnji večer v Plznu, večerja pri tov. Miroslavu Blažku in simpatični Jani, slovenska pesem za slovo in razšli smo se pozno v noč, da smo lahko zjutraj 13. julija še enkrat prisrčno stisnili roke našim prijateljem — Čehoslovakom tov. Petuli, Blažku, Kučeni, Miču, Tejhmanu, Fiali, Mašku, Pribylu in drugim. Vsem hvala za vso gostoljubnost in na svidenje!

Med potjo še ogled kraljevskega gradu **Hluboká** z dragoceno zbirko pohištva, gobelinov, porcelana in slik. Prvotno last Rožnbergov, potem gospodov Schwarzenbergov. Grad je doživel dosti prezidav v različnih slogih. Tak, kot ga gledamo danes, je v romantičnem — gotskem stilu po vzorcu angleškega kraljevskega dvorca Windsor. V bližini je veliko jezero Bezdrev z dobro urejenim kopališčem.

Kosilo v Čeških Budejovicah v modernem hotelu »Zvon«, zadnjič »knedlički in pivčičko« in domov preko grossglocknerske visoko alpske ceste.

Vsem, ki ste nam omogočili ta prijeten dopust, hvala, češkim gostom pri nas, ki bodo uživali dopust na morju, pa želimo, da bi iz naše domovine odnesli tudi toliko dobrih vtisov, kakor smo jih bili deležni mi.

Stana Horjak

ŠPORTNE VESTI

IV. ŠPORTNE IGRE SLOVENSkih ŽELEZARN

Dne 26. in 27. avgusta so bile na Jesenicah tradicionalne športne igre slovenskih železarn. Podobna srečanja so bila pred leti že v okviru vseh jugoslovanskih železarn, vendar so visoki stroški in daljša odsotnost z dela bili razlog, da so slovenske železarne odstopile od tovrstnih srečanj ter pred tremi leti začele s svojim tekmovanjem v ožjem obsegu. Pri dosedanjih srečanjih so imeli največ uspeha zastopniki železarne Jesenice, ki pa so lansko leto v Stora morali prepustiti pokal ekipi naše železarne. Organizatorju železarni Jesenice je bilo letos potrebno ohraniti ugled najboljših športnikov in so tudi pri izbiri panog in sistemu ločenega točkovanja ženskih ekip skušali prehiteti lanskega zmagovalca. Poleg tega je bila na njihovi strani tudi prednost domačih športnih naprav in občinstva. Uspeh ni izostal in zmagovalci IV. srečanja slovenskih železarn so bili v skupnem seštevku športniki iz Jesenic pred ekipama železarne Ravne in železarne Store.

V atletiki, ki se je pričela s tekom na 1500 m, je nepričakovano vsaj za nas in Jesenice zmagal predstavnik iz Stor. To je bil tudi signal, da bo borba za ekipnega zmagovalca v atletiki precej drugačna kot leto dni prej. Kljub dvojni zmagi na 400 m in zmagi v metu krogle so naši predstavniki po skokih v daljino in višino izgubili vsako možnost za prvo mesto. V balkanski štafeti, v kateri je zadnji moment prišlo do menjave zaradi poškodbe Bavčeta, in kjer so zmagali predstavniki iz Stor, naši tekači kljub zelo dobremu rezultatu niso dosegli več kot zadnje mesto. Razlika med našo

mesto pred našim moštvom. K njihovem uspehu je pripomoglo tudi slabo sojenje ter nespretnost napadalcev našega moštva, ki kljub premoči niso dosegli gola.

V odbojki pred odhodom nismo pričakovali več kot 2. mesto, saj so našo ekipo sestavljali večinoma veterani, ki pa v drugi tekmi po zmagi nad ekipo Stor niso uspeli kljub tehnično boljši igri doseči več kot poraz proti Jesenicam. Z boljšim sporazumevanjem v polju pa tudi zmaga ni bila nedosegljiva.

V streljanju z malokalibrsko puško je bilo zadnje mesto že rezervirano za naše strelce, obe ženski predstavnici pa sta pripravili presenečenje in zasedli ekipno drugo mesto. Ekipa moških državnih reprezentantov iz Stor in Jesenic pač ni bilo mogoče premagati. Vendar je vseeno opaziti napredek v tej panogi, ki bi bil sigurno večji, če bi bili pogoji vadbe drugačni, kot so in se ne bi bilo treba na treningu v naravi »skrivati« pred varnostnimi organi.

V kegljanju smo pri moških povsem razočarali. Kaže, da je verjetno zaradi neresnih treningov starejših tekmovalcev breme le prehitro padlo na mlajše, ki psihično niso vzdržali in rezultat moške ekipe je bil nepričakovano slab, ostalo pa je le še zadnje mesto. Nasprotno pa je močno okrnjena ekipa žensk z dvema novinkama in Mačičevo pripravila prijetno presenečenje in se uvrstila na prvo mesto. Še posebej je omembe vreden rezultat Fricke Mačič, ki je podrla 430 lesov, kar je rezultat, ki že nekaj pomeni v državnem merilu.

Napeto smo pričakovali razplet dogodkov v namiznem tenisu. Po gladki zmagi Jesenic proti ekipi Stor je o zmagovalcu odločal dvoboj z našimi predstavniki, ki so ga po zaslugi odličnega Jamška ter Bavčeta in Pandeva izbojevali prepričljivo 5:2 v našo korist.

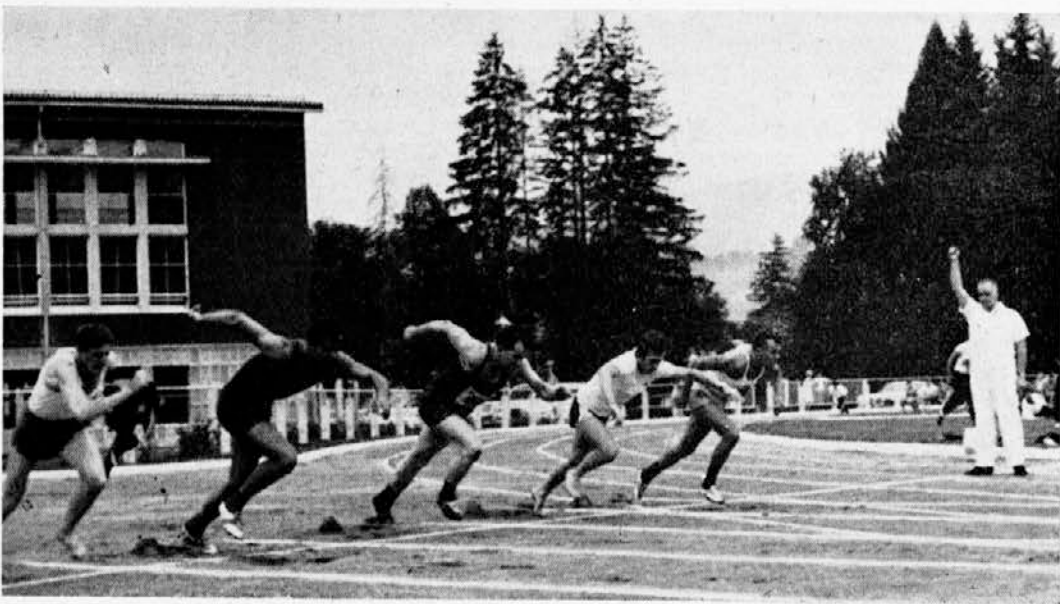
Poudariti velja, da je bila organizacija tekmovanja zelo dobra, da pa je pristranost sodnikov vendarle odločala o uspehu ekip v posameznih panogah, v skupnem seštevku pa praktično ni vplivala na celoten skupni vrstni red.

Srečanja športnikov slovenskih železarn so vsekakor uspešna in koristna za razvijanje športne dejavnosti, utrjevanje prijateljstva in izmenjave izkušenj.

Zaključek iger je bil prav slovesen. Po kratkem kulturnem programu, s katerim je nastopila folklorna skupina »Tone Čufar« z Jesenic, so bile podeljene diplome, posameznim zmagovalnim ekipam pa pokali. Škoda, da je čas bivanja na Jesenicah kar prehitro minil in nas je po razglasitvi čakala vrnitev na Ravne. Prisrčni stiski rok, klici »na svidenje drugo leto na Ravnah« in že so izginjale za nami železarske Jesenice.

Uspeh naših športnikov v celoti je bil pričakovano, saj bi bilo vse drugo presenečenje ali močno razočaranje. Morda pa bo drugo leto, ko bodo igre na Ravnah, vrstni red malo drugačen?

Inž. Vlado Strahovnik

Start je uspel

DRŽAVNI REPREZENTANTI V ATLETIKI GOSTOVALI NA RAVNAH

Konec avgusta je AK »Fužinar« organiziral odprto prvenstvo Raven v atletiki, kj se ga žal v nekoliko skromnejšem odzivu udeležili tudi nekateri najkvalitetnejši tekmovalci iz Maribora, Trbovelj in Celja. Poleg imenovanih je sodelovala številna ekipa iz Mute in organizatorja, domačega Fužinarja. Res je, da se domačini niso mogli meriti s prekaljenimi borci, državnimi reprezentanti, so pa dosegli nekatere zelo dobre rezultate in osebne rekorde, ki vendarle delno kažejo napredek posameznikov. Posebej je treba od domačinov pohvaliti Kristana in Gnamuša v teku na 100 m, dolgoprogaša Kramljaka, ki je kot začetnik pretekel 1500 m v zelo dobrem času 4:23,4, Kolmančiča in Oblaka v teku na 400 m ter Horjaka v skoku v višino.

Rezultati tekmovalcev iz Trbovelj, Maribora in Celja so bili več kot zadovoljivi in kvaliteten. Posebej je treba omeniti olimpijsko kandidatko Lubejevo z dobrim rezultatom na 100 metrov (12,0), Vivoda v skoku v višino (196 centimetrov), Pečarja v metu diska in Kovača v teku na 1500 m.

Organizator AK »Fužinar« se je potrudil, da je bilo tekmovalstvo dobro organizirano v zadovoljstvo vseh gostujočih, ki so na koncu samo obžalovali, da je termin neugoden zaradi slovenskega prvenstva in finančnih težav nekaterih organizacij.

Tekmovalstvu so prisostvovali tudi nekateri vidni atletski strokovnjaki in športni delavci: predsednik AD Kladivar — Zdravko Ferič, trener Lubejeve, Kovača, Žuntarja in atletov, ki so se dostojno afirmirali v mednarodni areni — Fedor Gradišnik ter drugi, ki so o organizaciji in še posebej o napravah izražali pravo presenečenje.

Kljub dosežkom domačih tekmovalcev in pohvalam za organizacijo, ki je sicer imela nekaj manj ali bolj opaznih spodrsrljajev, pa takšna tekmovalstva ne kažejo prave slike stanja atletike na Koroškem. Z ustreznimi prijemmi je treba pritegniti v redno vadbo čim več mladine, saj si brez dobrih atletskih sposobnosti (hitrost, odziv in moč) ni mogoče zamisliti kvalitetnega vzpona v drugih športnih panogah, kj te elemente združujejo. Zato je vključevanje mladine ena od osnovnih smernic dela AK. Akcije v organizaciji šolskih tekmovaljstev sicer uspevajo, vendar bo treba korak naprej. Obstoječe naprave (predvsem mislim tu atletske) niso le za okras, ampak se mora upravičenost takšne investicije tudi obrestovati, da naprave služijo svojemu namenu.

Inž. Vlado Strahovnik

Streljanje

29. junija je bilo medobratno tekmovalstvo v streljanju z zračno puško ekipno in posamezno. Udeležilo se ga je 12 ekip s 66 strelci, vodili pa so ga člani strelske družine »Knez Pepi«. V ostri konkurenci je osvojila prvo mesto mehanična I s 720 krogov, druga je bila livarna I s 672 krogov, tretja uprava s 671 krogov, na četrto in peto mesto pa sta se plasirali spet ekipi mehanične, torej ima ta obrat najboljše strelce.

Med posamezniki je osvojil prvo mesto Evgen Korinšek iz livarne s 161 krogov pred Mirkom Hrovatičem iz uprave (prav tako 161 krogov) in Ivanom Francem iz mehanične s 158 krogov.

Ker so naši sodelavci pokazali veliko zanimanje za strelski šport in so mnogi vpraševali, kako lahko postanejo člani strelske družine, sporočamo, da se lahko včlani vsakdo ne glede na spol in starost (tudi ženske lahko postanejo dobre strelke) na poizkusnem treningu pri vodji treninga. Treningi so vsak torek in četrtek od 18. do 20. ure na strelišču DTK pri gimnaziji.

Strelci naše železarne so osvojili pokal na medobčinskem sindikalnem prvenstvu v Dravogradu 9. julija, ki so se ga udeležile

Predsednik občinske zveze za telesno kulturo tov. Jože Šater čestita evropski namiznoteniški prvakinja

ekipe občin Dravograd, Šoštanj, Slovenj Gradec in Ravne. Vrstni red: Ravne — 778 krogov, Šoštanj — 766, Slovenj Gradec — 738, Dravograd — 731.

V dramatični borbi so odločili šele zadnji tekmovalci, ki so nam priborili zmago. Tekmovalstvo je bilo dobro organizirano, za kar gre pohvala občinskemu sindikalnemu svetu Dravograd in tamkajšnjim strelcem.

-erivi-

Le tako naprej, Mirjana!

(RAZGOVOR Z MLADINSKO EVROPSKO PRVAKINJO V NAMIZNEM TENISU)

Na Ravnah smo v avgustu imeli v gosteh celotno namiznoteniško reprezentanco. Ni naključje, da so si letos že tretjič izbrali za kraj priprav prav naše mlado mesto. Tu jim je zelo všeč, in seveda, kar največ odtehta, pogoji v našem športnem centru, kot ga sami imenujejo, so za priprave več kakor odlični.

Pod vodstvom zveznih trenerjev za moške in ženske Osmanagića in Kubata je bila tu zbrana vsa elita iz jugoslovanskega namiznega tenisa, razen trenutno najboljšega Ištvana Korpe in Cirile Pirc, ki samo na račun rutine in dolgoletnega staža še drži korak z najboljšimi. Pravzaprav žalostno za Slovence, ki so do nedavnega vsaj v ženski konkurenci držali ključne pozicije in bili tu v veliki premoči. Sedaj pa lahko med dvajsetimi najboljšimi igralkami in igralci srečamo samo še Večka, Klevišarja in Zerovnikovo.

Namen današnjega članka ni, da bi analizirali vzroke, zakaj zaenkrat tako mrtvilo v Sloveniji, ampak da našim bralcem predstavimo mlado in nadarjeno igralko **Mirjano Resler**, ki je tudi bila tu na skupnih pripravah, predhodno pa je zablestela v vsej luči na mladinskem evropskem prvenstvu, kjer je segla po najvišji lovoriki in Jugoslaviji ter sebi priborila zlato kolajno. Ja, na Ravnah smo imeli v gosteh tudi evropsko mladinsko prvakinja v namiznem tenisu.

Ko so predstavniki občinske zveze za telesno kulturo čestitali njej in njeni klubski kolegici Ireni Šrbec k doseženim uspehom na evropskem prvenstvu z najboljšimi željami tudi za naprej, smo izkoristili priložnost in simpatični Mirjani postavili nekaj vprašanj.

Kdaj si rojena?

10. februarja 1951.

Pri katerem klubu nastopaš in kako dolgo že igraš namizni tenis?

Sem članica zagrebške »Mladosti«, namizni tenis pa igram že pet let.

Kdo je sedaj tvoj trener in komu se moraš zahvaliti za svoj hitri vzpon?

Sedaj je trener v našem klubu Zdenko Uzorinac, prej pa me je treniral Franulović, kateremu se moram v prvi vrsti zahvaliti za vse uspehe, ki sem jih dosegla za zeleno mizo.

Kje si se prvič srečala z belo žogico?

Bilo je to v osnovni šoli, ko je prišel fizikurni učitelj in vprašal, kdo želi igrati namizni tenis. Med številnimi učenci sem se tudi sama prijavila in počasi vzljubila belo žogico, sedaj pa brez namiznega tenisa sploh ne gre več!

Kako sedaj usklajaš šolo, učenje in treninge ter kolikokrat tedensko sploh treniraš?

Jeseni bom šla v drugi razred gimnazije, treniram pa vsak dan 2 do 3 ure. Učenje in trening kar dobro usklajujem, seveda pa imam zaradi tega manj časa za druga razvedrila. Važno je, da do sedaj še nisem imela težav v šoli zaradi igranja namiznega tenisa.

Tvoj dosedanji največji uspeh je vsekakor osvojitve naslova evropske prvakinja. Kako si se počutila pred zaključnimi borbami in ali si sploh mislila na plasma na samem vrhu evropske namiznoteniške elite?

Vedela sem sicer, da spadam med širši krog favoritov skupaj z Voštovo (ČSSR), Jesenko (ZSSR) in Šmitovo (Anglija), vendar niti pomislila nisem na to, da bi bila lahko v tej močni konkurenci prav najboljša. Treme nisem imela, igrala sem dobro in... ostalo itak veste.

In kako si se počutila prve trenutke, ko si bila že evropska prvakinja?

Vesela sem bila, nepopisno vesela. In ne samo jaz, vsi v jugoslovanskem taboru. Tovaršiči Ratković, Uverić in Kubat, ki je takrat vodil še grško reprezentanco, in seveda vsi igralci in igralko. Naenkrat nas je bilo zelo veliko, čeprav nas je bilo malo. Veste, nepopisno veselje to naredi. Še enkrat vam povem, ne da se opisati kako zelo sem bila vesela in vsi Jugoslovani z menoj vred.

Tudi mi smo veseli, saj si dosegla res izreden uspeh, h kateremu ti iskreno čestitamo. Sedaj pa še povej, kako so ti naše Ravne všeč?

Tu je fantastično, zelo, zelo lepo. Pogoji za trening so odlični, imate zimski bazen, čudovit športni park, skratka zelo lepo.

Polaskani smo. In še zadnje vprašanje: Kakšne so priprave in kaj meniš o perspektivi mladih jugoslovanskih igralcev in igralok?

Prve dni na pripravah sem bila zasičena z namiznim tenisom. Saj boste razumeli. Med evropskim prvenstvom in pripravami sem bila samo dva dni doma. Sedaj je zopet vse v redu. O samih pripravah lahko rečem samo najboljši in mislim, da nam vsem, ki smo tu, veliko koristijo. Menim tudi, da ima jugoslovanski namizni tenis ob takem delu predvsem z mladimi kadri zelo lepe perspektive.

Toliko novopečena evropska prvakinja Mirjana Resler. Obenem ko smo se ji zahvalili za odgovore, smo ji zaželeli še veliko takih uspehov, veliko športne sreče in še enkrat iskreno čestitali k dosedanjim. Perspektivna je ta Mirjana in stara je šele 16 let!

O počutju, pogojih dela in bivanju pri nas smo vprašali za mnenje tudi zveznega trenerja za člane tovariša Osmanagića, ki nam je povedal, da je prav z vsem na Ravnah zelo

zadovoljen. Ne samo da so pogoji dela odlični, predvsem jim je všeč gostoljubje in skrb tukajšnjih športnih delavcev za čimboljše počutje in delo reprezentance. Povedal je, da ni ne prvič ne zadnjič na Ravnah. Pri zvezi je namreč podpisal pogodbo za 4-letno delo zveznega trenerja, in če bo le količkaj mogoče, bodo priprave vsaj pod njegovim vodstvom vedno na naših Ravnah.

Zares laskavo priznanje kraju in ljudem. Dobro, da še včasih pride kdo od kod in nam pove, kaj imamo, mi itak ničesar več ne vidimo!

Ne bi rad ponavljal, ampak o naših športnih objektih in ljudeh, ki so športu blizu, je prav isto povedal tudi svetovno znani poljski športni psiholog iz Varšave Pavel Ratkiewicz, ki se je mudil par dni z namiznoteniško reprezentanco na Ravnah in svoje bogato znanje prenašal brezplačno tudi na naše trenerje, za kar tudi tukaj iskrena hvala.

-ate-

30 LET NK FUŽINAR

(Iz govora predsednika Filipa Rožancana proslavi 20. avgusta 1967)

Slovenski nogomet praznuje letos 60. obletnico svojega obstoja, naš klub pa je na polovici te dobe s 30 leti dela.

Namenili smo se, da prvič v svoji zgodovini, in to na današnji dan, proslavimo ta jubilej ter se tako spomnimo predvsem, kako je klub nastal, delal in kakšno je stanje danes. Žal so se zaradi vojne izgubili važni dokumenti kluba, in je mogoče zgodovino opisati samo po pripovedovanju.

Med nami so veterani, ki imajo veliko zaslug, da lahko danes praznujemo. To so tisti športniki, ki so prvič oblekli dres našega kluba ob ustanovitvi. Danes popoldne bodo po tridesetih letih ponovno oblekli dres kluba. Naj navedem njihova imena — Marchiottijevi bratje Stanko, Viktor in Silvo, Peter Mihelač in Tone Radušnik. Samo pol leta ali leto mlajši veterani Ivo Ščetinec, Hinko Krajger in Sečnjak bodo z ostalimi, tudi najstarejšimi člani, sestavljali dve moštvi na tekmi, ki bo verjetno najprijetnejši del prireditve.

Med nami so tudi člani, ki so bili prvi odborniki kluba: Anton Čop, Filip Slanič in Ivan Cvetko.

Predvsem pa želimo imenovati ustanovitelja nogometa na Ravnah tov. Stanka Marchiottija. On je bil tisti, ki je zbral moštvo in skupaj s svojimi brati prinesel na Ravne prvo ime kluba — SK Slovan.

To igrišče, na katerem bo danes potekal jubilejni turnir z udeležbo FC ATSV, FC Künnsdorf in NK Železničar, je že tretje igrišče našega kluba; lepšega igrišča in okolja za današnjo prireditev si pač ne moremo želeti.

Prvo igrišče kluba je bilo v Logu, zahodno od železarne in so si ga igralci uredili sami. Drugo igrišče, ki še danes obstaja, je bilo urejeno takoj po osvoboditvi leta 1945. Na prvem igrišču so igralci skupaj z odborniki in navijači postavili lesene barake za slačilnice. Na vhodu je bil postavljen portal z napisom »SK Slovan«. Današnje ime je dobil klub takoj po osvoboditvi. Prva barva kluba je bila rdečebelna z našitkom trobojnice in lipe. Prve čevlje so igralci po pripovedovanju kupili v Beogradu.

Pravijo, da je bila prva leta navada, da so šli igralci domačega in gostujočega moštva skupaj s publiko iz starega trga na

Spomin na vroče dni

igrišče in da jih je vsakokrat spremljala godba na pihala. Privatniki so jim darovali jedila in pijače, ki so jih prodajali na igrišču ter izkupiček uporabili za delo kluba.

Veterani pravijo, da je bil pri ustanovitvi kluba organiziran nogometni turnir, na katerem je baje med drugimi moštvi nastopil NK Železničar iz Maribora in nam je posebej drago, da isti klub nastopa tudi danes na tem jubilejnem turnirju.

Člani tega našega SK Slovana so bili zavedni Slovenci, močni nacionalisti, in ob zadnji tekmi pred vojno je prišlo do propagandističnega pohoda pete kolone na to tekmo. Oblasti so se bale izgredov zaradi očitnega sovraštva nogometašev do pete kolone in so zato uradno prepovedale ta nastop. Leta 1941 so nogometašem preoralo igrišče ter je bilo s tem konec aktivnega igranja v času okupacije. Mnogi igralci so odšli v partizane, bili izseljeni in mlajši igralci so le včasih nastopili po raznih dogovorih v bližnjih krajih.

Organizirano se med vojno nogomet na Ravnah ni igral. Leta 1945 so ponovno sestavili moštva. Prvo moštvo je sestavil Hinko Krajger, mladino Jože Šater in pionirje Edi Plazovnik. Vrnili so se tudi predvojni igralci kot Marchiotti in Ščetinec in prva leta po vojni je novi NK Fužinar doživljal morda najlepši del svojega obstoja. Povedali so nam, da so prve drese po vojni sešili iz nemških zastav.

Igralci so pričeli znova in si sami plačevali voznje, ker so bili v začetku brez dotacij, tekmovali pa so pričeli že v prvi sezoni 1945/46.

Bili so brez trenerja ter so lahko z uspehom nastopali samo tako, da so bili enotni. Nogomet jim je postal del življenja in so se ves prosti čas zbirali v tem okolju. Prvi predsednik našega kluba je bil Jelenko, ki je bil izseljen. Po osvoboditvi pa je bil prvi predsednik Viktor Košutnik.

Do danes se je menjalo dosti generacij ravnanskih nogometašev in odbornikov. Ko smo sestavljali seznam bivših nogometašev, smo ugotovili, da je danes na Ravnah

Stari in mladi veterani pred srečanjem

Foto: L. Novšek

okoli 100 tovarišev, ki so bili aktivni člani našega kluba.

Naš klub tekmuje zadnja leta stalno s štirimi moštvi v rednem tekmovanju, to je z 2 pionirskima, mladinskim in članskim moštvom. V svojih vrstah imamo 4 trenerje in dokaj močan odbor. Aktivnih članov in odbornikov v klubu je trenutno prek 200.

Izračunali smo, da je aktivnost dokaj obsežna, saj so igralci med letom s treningi in tekmami skupaj z odborniki zasedeni prek 18.000 ur. Med letom priredimo prek 80 tekem, prek 50 sej odbora itd.

Kljub temu da je nogometni šport tako razvit, je treba upoštevati dejstvo, da zahteva naše delo, ki temelji na čistem amaterizmu, mnogo idealizma in žrtvovanja posameznikov in celote, da teče nemoteno.

Naš cilj ni vzgajati profesionalce, temveč krepiti duh in telo mladih, da bodo zrelejši in odpornejši za življenje. In če bomo to dosegli, bomo srečni.

Ob koncu bi se želel v svojem imenu in v imenu kluba prisrčno zahvaliti vsem, ki so omogočili praznovanje našega jubileja, kakor tudi vsem nastopajočim.

FELIKS GOLOB

Dragi prijatelj in sodelavec Felici!

Ko stojimo ob odprtem grobu na njivi večnega počitka in miru, še vedno ne moremo dojeti, da se za vedno poslavljam od tebe. V nekaj stvkih prav gotovo ne bo mogoče povedati vsega o tebi, kajti tvoje življenje, čeprav tiho, ponižno in skromno, je bilo v resnici polno moči tako v to-

varni kakor zunaj nje na kulturno prosvetnem področju.

Čeprav si vedel, da te zdeluje neozdravljiva bolezen, ki si si jo nakopal pri delu v tovarni, si to resnico vdano in mirno prenašal in čeprav s pekočo bolečino v srcu si znal biti tudi duhovit, kajti nikomur nisi maral pokazati svojega trpljenja.

Bilo je potrebnih le še nekaj tednov dela, da bi potem lahko odšel v zaslužni pokoj, za kar smo se tudi v sindikalnem odboru veselo pripravljali, da bi ti dali primerno odpustnico kot skromno plačilo za tvojo neumorno dejavnost. Toda smrt, ta neutrudna delavka med človeškim življenjem, je to obrnila in zato se moramo danes s težkim srcem posloviti od tebe, namesto darila pa te spremlja venec, dokaz našega spoštovanja.

Ko se poslavljam od tebe, ti zagotavljamo, da bomo v duhu še naprej živeli s teboj, tvoje delo in izkušnje pa prenašali na mladi rod. Družini in svojcem v imenu sindikalnega odbora in v svojem imenu izrekam iskreno sožalje. Dragi Felici, počivaj v miru!

P.

FRANC SKARIČ

Dragi Franci,

nismo in nismo mogli verjeti, da te ni več med nami, tako mlad si bil, tako poln življenjskih sil in načrtov za prihodnost! Nemo gledamo tvojo lratko pot v življenju in ne razumemo, zakaj se je morala pretrgati.

Tvoja mladost je bila težavna, brez stalnega doma, a kljub temu si zrasel v pridnega mladeniča. Mlad si se zaposlil v naši železarni. Nisi se ustrašil nobenega dela Hotel si postati čimprej samostojen, da ne bi bil odvisen od drugih ljudi.

Mlad si se poročil, ker si si hotel čimprej ustvariti lepo družinsko življenje, toda usoda ti ni bila naklonjena — hčerkica ti je umrla. Prebolel si udarec, dobil si drugega otroka in spet se je kolo usode drugače obrnilo. V svoji sreči in veselju, da imaš spet družino, si se premalo pazil.

Težak je udarec za nas kovače, ker smo izgubili vestnega in pridnega prijatelja, še težji udarec pa je za tvojo ženo, ki si jo

zapustil v najlepši dobi njenega življenja z malim otrokom.

Njej in vsem tvojim sorodnikom izrekamo sodelavci najgloblje sožalje. Franci, obdržali te bomo v trajnem spominu. Naj ti bo lahka slovenska zemlja!

AMD Ravne obvešča

Poučna strokovna ekskurzija v Zahodno Nemčijo

AMD »Šlander« Celje priredi v prvi polovici oktobra 1967 za svoje člane in ostale interesente 5-dnevno strokovno ekskurzijo v Zahodno Nemčijo z naslednjim sporedom:

1. Ogled baze prometne policije v Münchnu, iz katere se prek televizijskih ekranov nadzoruje in usmerja promet v mestu.
2. Ogled nezgodnega oddelka prometne policije v Münchnu.
3. Obisk največje avto šole v Münchnu.
4. Ogled tehničnega muzeja v Münchnu (največji na svetu).
5. Ogled tovarne avtomobilov »Mercedes« v Stuttgartu.
6. Ogled taborišča Dachau.

Cena potovanja za osebo znaša 609 novih din.

Podrobnosti lahko interesenti zvedo pri tov. Ernestu Mežnerju (int. tel. 675). Prijave sprejema AMD »Šlander«, Celje, Ču-prijska ulica 8, tel. 28-63, do vključno 25. septembra 1967.

M.

Registracija mopedov

Mopede registrira odsek za notranje zadeve občine Ravne na Koroškem, soba št. 47 vsak

ponedeljek	od 7. do 14. ure
v sredah	od 7. do 18. ure
v petkih	od 7. do 14. ure

Lastnik mopeda mora pred registracijo dvigniti v sprejemni pisarni občine potrebne tiskovine, jih izpolniti s pisalnim strojem, moped dati tehnično pregledati pri pooblaščenem podjetju Ljubljana transport v Slovenj Gradcu, pri zastopniku Zavarovalnice pa ga obvezno zavarovati.

Zadnji rok registracije mopedov je 31. 12. 1967.

R.

NOVA DEJAVNOST SERVISIA AMD RAVNE

Servis AMD Ravne je prevzel od družbenega podjetja akumulatorske industrije, v katero so vključena podjetja rudnik Mežica, Vesna Maribor in Munja Zagreb, servis akumulatorjev. V ta namen so na servisu posebej uredili in opremili potrebne prostore, tako da zdaj popravljajo in obnavljajo vse vrste akumulatorjev za motorna vozila.

Doslej je bilo treba nositi akumulatorje v Maribor, zdaj bo domači servis prevzel in opravljal naročila hitro, solidno in po konkurenčnih cenah. To pa je vsekakor precejšnja pridobitev.

L.

Polnilnica akumulatorjev

MARŠAL TITO PRI NAS

V ponedeljek, 4. septembra, dopoldne je maršal Tito v spremstvu najvišjih slovenskih državnikov obiskal sosednji Slovenj Gradec. Pozdravila ga je navdušena množica Slovenjgradčanov, posebno še mladina, ki si bo pač za zmeraj zapomnila prvi dan pouka l. 1967.

Maršal Tito si je ogledal likovno razstavo Mir, humanost in prijateljstvo med narodi in druge kulturne znamenitosti mesta, predstavljeni pa so mu bili tudi predsedniki občinskih skupščin in sekretarji občinskih komitejev ZKS koroških občin.

Ravenčani maršala Tita sicer nismo mogli pozdraviti v večjem številu, ker dopoldne pač delamo, vendar pa je na slovesnosti sodelovala naša godba na pihala s kvalitetnim izborom skladb.

Splošno mnenje vseh navzočih — obisk je vse prehitro minil.

Splošna želja — da bi maršal Tito kmalu spet prišel med nas.

AVGUSTA SO NASTOPILI DELOVNO RAZMERJE

Marjan Dirntiš — KV, Oto Mori — KV, Mirko Konečnik — PK, Rok Navodnik — PK, Miroslav Ošlak — KV, Anton Pobrnik — PK, Anton Knez — KV, Oto Lužnik — KV, Anton Ošlovnik — KV, Marjan Merkač — KV, Jože Jezernik — PK, Venčeslav Kupljen — KV, Miha Hovnik — KV, Stanislav Mlinar — KV, Anton Razdevšek — PK, Drago Vovk — KV, Blaž Mlakar — KV, Marjan Popič — KV, Edvard Plesivčnik — PK, Vitold Sušec — PK, Franc Čebulj — KV, Marjan Jelen — KV, Franc Rudel — KV, Kristijan Pepevnik — KV, Milan Pongrac — PK, Jože Kret — KV, Ivan Poredoš — PK, Darko Lever — KV, Roman Filip — PK, Stanislav Kokal — KV, Branko Golob — KV, Radoslav Rebernik — KV, Alojz Cifer — KV, Boris Keršbaumer — KV, Ivan Modrej — PK, Anton Rojc — KV, Ivan Čeunik — KV, Bojan Hovnik — KV, Ivan Kristan — KV, Vinko Pušnik — SS, Franc Fras — SS, inž. Franc Bivšek — VSS, Borivoj Suštaršič — SS (vsi štipendisti železarne Ravne).

ODŠLI SO IZ PODJETJA

Janez Brajec — VK, Franjo Virnik, dipl. pravnik — VS, Herbert Lemaher — KV, Anton Kotnik — KV, Ivan Zagarnik — NK, Franc Skarič — KV, Rajko Marsel — NK, Anton Ramšak — PK, Milena Pešl — KV, Feliks Golob — PK, Helmut Kočevar — NK.

NOVE KNJIGE V STROKOVNI KNJIŽNICI

- 4335 Freiformschmieden in der Entwicklung der neuen Technik 1966.
4336 Haeder Herman, Konstruieren und Rechnen für Studium und Praxis 1., 2. 1964.
4337 Roesch Karl, K. Zimmermann, Stahlguss 1966.

- 3587/79 Hodnik J. F., Določevanje fosfora v navzočnosti titana, cirkonija, niobija in tantala z radioaktivnim fosforom 1967.
3587/78 Kveder A., Vodopivec F., Vpliv visokotemperaturne cementacije in različnih temperatur kaljenja na mehanske lastnosti jekla 1967.
3658/15/66 Denona Anton, Organizacija i tehnika materijalnog knjigovodstva 1967
3658/12/66 Šulterer Vilko, Proizvodnost rada, pojam — faktori — mjerenje 1967.
3658/1—2/67 Novak Mijo, Organizacija poduzeća u socijalizmu 1967.
4338 Marković Mirko, Kibernetika i njena primena 1967.
1343/b Werkstoff-Handbuch Stahl und Eisen 1965.
4339 Wlodawer R., Directional Solidification of Steel Castings 1966.
4340 Vacuum degassing of steel 1965.
4341 The Relation between the Structure and Mechanical Properties of Metals 1963. I. in II.
4342 Burrows W. H., Graphical techniques for Engineering Computations 1965.
4343 Power B. D., High vacuum pumping equipment 1966.
4344 Instrumentation in the Metallurgical industry 1964.
4345 Recent Progress in Metal Working 1964.
4346 National Steel Specifications 1964.
4347 Ralston A., Wilf H., Mathematical Methods for digital Computers 1966.
4348 Abresch K., Claasen I., Coulometric Analysis 1965.
4349 Universal decimal Classification. Special Subject Edition for Metallurgy 1964.
4350 Control of composition in steelmaking 1967.
4351 Forging Tools Heating for Forging 1959.
4352 Kavčič Stane, Samoupravljanje 1967.
4353 Rocco Fedor, Istraživanje tržišta sredstava za proizvodnju 1965.
4354 Analize i dijagnoze organizacije i poslovanja 1964
4355 Harry Henry, Šta potrošač želi, praksa istraživanja motivacija 1966.
4356 Lombard R., Grafička metoda snabdjevanja b. l.
4357 Planiranje skladišta I. dio 1965.
4358 Uređenje skladišta 1965.
4359 Ispitivanje mušterija 1965.
4360 Upravljanje skladištem 1965.
4361 Obračun i raspodjela dohotka i osobnih dohodaka u radnim jedinicama poduzeća I. II. 1967.
4362 Management and Cost Control in the Metallurgical Industry 1965.
4363 Brunklaus Henri, Industrieofenbau 1962.
4364 Zrnić S. J., Grejanje i klimatizacija 1967.
4365 Pisanski Ciril, Mera čez zobe pri evolventnih zobnikih 1966.
4366 Scully J. C., Fundamentals of Corrosion 1966.
4367 Adam H. K. Diels, Industrielle Anwendung der Vakuumtechnik in der Metallurgie 1964.

Naši upokojenci

Gabrijel Jovan, rojen 2. februarja 1904, v železarni od 1. junija 1954 kot monter kol. stav. v meh. delavnici. Os. upokojen 18. julija 1967

Pongrac Filip, rojen 4. maja 1907, v železarni od 17. februarja 1937 dalje kot skladišnik modelov v modelni mizarni. Os. upokojen 9. avgusta 1967

Avgust Čegovnik, rojen 18. avg. 1912, v železarni od 12. februarja 1928 s presledki kot valjar v valjarni. Os. upokojen 19. avgusta 1967

Vinko Kričej, rojen 12. julija 1912, v železarni od 9. septembra 1927 s presledki kot ročni oblikovalec v livarni. Os. upokojen 17. avgusta 1967

Andrej Jurovič, rojen 8. nov. 1928, v železarni od 24. decembra 1948 s presledki kot rezalec na žagi v adjužaji. Invalidno upokojen 10. avgusta 1967

Barbarstvo. Kjer imamo mešanico vere in barbarstva, zmeraj prevlada vera, kjer pa imamo mešanico barbarstva in filozofije, prevladuje barbarstvo.

(Rivarol)

Blagajnik je angel varuh, ki večkrat uporablja krila.

(Veron)